TÜRKİYE İŞ KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇORUM ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI AARAŞTIRMA RAPORU

(2014)

İşgücü Piyasası İzleme, Değerlendirme ve Analiz Proje Ekibi

Fatih AYDOĞAN

Reyhan KARALİ

SUNUŞ

Tüm Dünyada olduğu gibi Ülkemizin de en önemli problemlerinden biri işsizlik ve istihdam yaratamama sorunudur. İşsizlik sorunu sadece iktisadi sorun olarak kalmamakta sosyo – psikolojik sorunları da beraberinde getirmektedir. Devlet politikaları oluşturulurken bu sorunlarla başa çıkabilmek için gerekli tedbiri almak öncelik haline gelmiştir.

Diğer yandan küreselleşmeyle birlikte rekabetin boyut değiştirmesi ile de Dünya ülkelerinin sürekli olarak gelişen ve yenilenen piyasa sürecine adapte olmaları zorunlu hale gelmiştir. Bu süreçte ekonominin temel unsurlarından olan insan kaynaklarının ve girişimciliğin geliştirilmesi, işgücüne nitelik kazandırılması, mesleki eğitimlerin yaygınlaştırılması, istihdamı artırıcı projelerin hazırlanması, yeni iş imkânlarının oluşturulmasında kamu ve özel kurumlara önemli görevler düşmektedir.

Çorum Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağmak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. İşsizlerimize meslek kazandırılmakta ve yeni iş imkanları açılmakla birlikte aynı zamanda işverenin ihtiyacı olan nitelikli işgücü talebi de karşılanmaktadır.

Kamu istihdam kurumu olarak Türkiye İş Kurumu tarafından Türkiye geneli İşgücü Piyasası Talep Araştırması yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında İlimizde de işgücü piyasası analiz çalışması gerçekleştirilerek işgücü piyasası için gereken güncel bilgi ve verilerin toplanarak bu konuda genel bir rehber hazırlanmıştır.

Çalışmanın hazırlanmasında gösterdikleri özverili çalışma nedeniyle tüm İŞKUR personeline, çalışmanın yapılmasında desteğini esirgemeyen tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Çorum İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışmasının İlimiz ve tüm paydaşlarımız için yararlı ve hayırlı olmasını diliyorum.

Ahmet KARA
Çorum Valisi

ÖNSÖZ

Ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden birisi Türkiye İş Kurumu'dur. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

2014 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde, Kurumumuz personelleri tarafından işveren veya işveren temsilcileriyle görüşme gerçekleştirmeye çalışılmıştır. İlimizde bu kapsamda 1.043 işyeri tespit edilmiş ve 969 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye geneli ve il düzeyinde işyeri ve mevcut istihdam, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da işgücü piyasası ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan 2014 yılı "Çorum İşgücü Piyasası Analizi" isimli bu çalışma, işgücü arzına ilişkin verileri, İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda, Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarını kapsamaktadır. Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından 81 il için ayrı ayrı düzenlenen İşgücü Piyasası Analiz raporları da kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Çorum İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize, emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Zafer EYVAZ
Çorum Çalışma ve İş Kurumu
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ iII
ÖNSÖZ V
İÇİNDEKİLER VII
TABLOLAR LİSTESİ VIII
GRAFİKLER LİSTESİ IX
KISALTMALAR XI
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 7

BİRİNCİ BÖLÜM 9
1. İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 9
1.1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 9
1.2. İŞKUR GÖSTERGELERİ 11
1.2.1. KAYITLI İŞSİZ 11
1.2.2. AÇIK İŞLER 12
1.2.3. YERLEŞTİRMELER 13
1.2.4. MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ 14
1.2.5. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ 14

İKİNCİ BÖLÜM 17
2. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 17
2.1. AMAÇ VE YÖNTEM 17
2.2. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 21
2.2.1. İŞYERİ VERİLERİ 21
2.2.2. MEVCUT İSTİHDAM 29
2.3. AÇIK İŞ VERİLERİ 36
2.3.1. SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞ ORANI 36
2.4. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 60
2.5. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 69

SONUÇ 75
KAYNAKÇA 79
EKLER 81
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 81
Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 86
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 87
Ek 4- Ek Tablolar 94
Ek 4a 94
Ek 4b 95

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, Çorum, 2008-2013 9
Tablo 2. Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı, Çorum, 2013-2014* 11
Tablo 3. Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, Çorum, 2013-2014* 12
Tablo 4. Mesleklere Göre İşe Yerleştirme, Çorum, 2013-2014* 13
Tablo 5. Kurs ve Kursiyer Göstergeleri, Çorum, 2014* 14
Tablo 6. Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler, Çorum, 2014* 14
Tablo 7. Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları 21
Tablo 8. İşyeri Özellikleri 22
Tablo 9. Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları 22
Tablo 10. Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyeri Sayısı Ve Oranları 24
Tablo 11. Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları 26
Tablo 12. Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları 28
Tablo 13. Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları 29
Tablo 14. Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 31
Tablo 15. Çalışanların Cinsiyete Göre Sektörel Dağılımı 32
Tablo 16. Çalışanların Meslek Gruplarına Göre ve Cinsiyete Göre Dağılım 33
Tablo 17. Cinsiyete Göre En Çok Çalışılan Meslekler 35
Tablo 18. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı ve Açık İş Oranları 36
Tablo 19. Cinsiyete Göre Açık İş Oranı 38
Tablo 20. Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 38
Tablo 21. Sektörlere ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 40
Tablo 22. Açık İşlerin Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı 41
Tablo 23. Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 42
Tablo 24. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Dağılımı Ve Oranı 43
Tablo 25. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Dağılımı Ve Açık İş Oranı 44
Tablo 26. Açık İşlerin Meslek Grubuna Ve Cinsiyete Göre Dağılımı 45
Tablo 27. Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı 46
Tablo 28. Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 47
Tablo 29. Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı 48
Tablo 30. Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı 49
Tablo 31. İhracat Yapan Firmalarda Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı 51
Tablo 32. Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı 52
Tablo 33. Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı 54
Tablo 34. İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı 55
Tablo 35. Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 57
Tablo 36. İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 57

Tablo 37. İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 58
Tablo 38. İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı 58
Tablo 39. İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı 59
Tablo 40. TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları 60
Tablo 41. TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları 61
Tablo 42. TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları 62
Tablo 43. Sektörlere Göre TGÇM İşyeri Sayısı Oranları 63
Tablo 44. TGÇ Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları 65
Tablo 45. Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranları 65
Tablo 46. Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımı 66
Tablo 47. Meslek Gruplarında TGÇM İşyerlerinin Karşılama Oranları 67
Tablo 48. TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları 67
Tablo 49. Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Net İstihdam Değişim Oranları 69
Tablo 50. Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları 70
Tablo 51. Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 20 Meslek 71
Tablo 52. Net İstihdam Artışı ve Azalışı Karşılaştırılması 72
Tablo 53. Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları 73
Tablo 54. Part Time Çalışma ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Net İstihdam Değişim Oranları 74

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1. İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, Çorum, 2008-2013 10
Grafik 2. Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları 23
Grafik 3. Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyeri Sayısı Oranları 24
Grafik 4. Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyerlerinin Oransal Dağılımı 27
Grafik 5. Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları 27
Grafik 6. Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Dağılım Oranları 29
Grafik 7. Sektörlere Göre Çalışan Sayılarının Oransal Dağılımı 30
Grafik 8. Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Çalışanların Oransal Dağılımı 33
Grafik 9. Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Kadın Erkek Dağılımı 34
Grafik 10. Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Dağılımı 35
Grafik 11. Sektörlere Göre Açık İş Oranları, Türkiye 37
Grafik 12. Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı 39
Grafik 13. Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı 50
Grafik 14. Eğitim Durumu Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı 51

Grafik 15. Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı 52
Grafik 16. Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı 53
Grafik 17. Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı 55
Grafik 18. İhracat Yapan Firmaların Açık İşlerini Arama Kanallarına Göre Dağılımı 56
Grafik 19. Sektörlere Göre TGÇM İşyeri Sayısının Dağılımı 64
Grafik 20. TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları 68

KISALTMALAR

ADNKS : Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO : Açık iş Oranı

Bk. : Bakınız

EUROSTAT : Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

GSKD : Gayri Safi Katma Değer

ISCO : International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS : İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO : İşsizlik Oranı

İKO : İşgücüne Katılma Oranı

İŞKUR : Türkiye İş Kurumu

İPTA : İşgücü Piyasası Talep Araştırması

NACE : European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO : Net İstihdam Değişim Oranı

OECD : Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA : Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS : Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK : Türkiye İstatistik Kurumu

Çorum ilinin nüfusu Tüik 2013 ADNKS verilerine göre 532.080 kişidir. Nüfusun 369.163 kişisi il ve ilçe merkezlerinde yaşarken, 162.917 kişisi belde ve köylerde yaşamaktadır. Çorum ili nüfusunun %49,6'sı erkeklerden, %50,4'ü kadınlardan oluşmaktadır

İl düzeyinde temel işgücü göstergeleri incelendiğinde İlimizde, işgücüne katılım oranı 2009 yılında %56,1 ile son altı yılın en yüksek seviyesine ulaşmış, 2012 yılında ise %49,9 ile altı yılın en düşük seviyesinde gerçekleşmiştir. 2013 yılında işgücüne katılım oranı %52'dir. İlimizde 2008 yılında işsizlik oranları %7,5 ile en yüksek seviyedeyken 2008-2013 yılları arasında en düşük 2011 yılında %4,7 oranla gerçekleşmiştir. 2013 yılında işsizlik oranı %5,9'dur. İşsizlik oranı 2008-2011 yılları arasında düşme eğilimi, 2012 yılından sonra ise yükselme eğilimi göstermiştir. 2008-2013 yıllarında istihdam oranlarına bakıldığında ise en yüksek istihdam oranı 2011 yılında görülmektedir. 2013 yılındaki istihdam oranı %48,9'dur.

Çorum ili İŞKUR idari kayıtları incelendiğinde 2013 yılı için kuruma kayıtlı işsizlerin sayısı 17.243 iken, 2014 Ocak – Ağustos ayları arasındaki kayıtlı işsiz sayısı 18.374'tür. 2013 yılı ve 2014 Ocak – Ağustos ayında kuruma kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde ilk iki sırada Beden işçisi ve Büro memuru meslekleridir.

İlimizde 2013 yılında açık iş sayısı 7.961 olarak gerçekleşirken 2014 Ocak – Ağustos ayları arasında 5.470 açık iş alınmıştır. 2014 Ocak – Ağustos ayları arasında alınan açık işlerin 1.887 tanesi Beden işçisi (genel) mesleğine aittir.

İlimizde İŞKUR tarafından 2013 yılında 5.059 kişi işe yerleştirilirken bu sayı 2014 Ocak – Ağustos aylarında 4.021 kişi olarak gerçekleştirilmiştir. 2013 yılında Beden işçisi (genel) mesleğinde 2.669 kişi işe yerleştirilmişken, 2014 Ocak – Ağustos ayları içerisinde işe yerleştirilenlerden 2.340 kişisi Beden işçisi (genel) mesleğindedir.

2014 Ocak – Ağustos ayları arasında İl müdürlüğümüz tarafından 774 kurs programından toplamda 2.731 kişi faydalandırılmıştır. Kursiyerlerin %47,3'ü erkek, %52,7'si kadınlardan oluşmaktadır.

2014 yılı Ocak – Ağustos aylarında İşsizlik ödeneği hakedenlerin sayısı 1.607 kişidir. İşsizlik ödeneği alanların mesleklere göre dağılımı incelendiğinde, %24,1 ile Beden işçisi (genel) mesleği ilk sıradadır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde 1.043 işyeri ziyaret edilmiş bu işyerlerinin 969 tanesine işyeri bilgi formu uygulanmıştır. Sektörlere göre işyerlerinin dağılımı incelendiğinde ilk sırada İmalat sektörü, ikinci sırada Toptan ve perakende ticaret sektörü, üçüncü sırada ise İnşaat sektörü yer almaktadır. İlk üç sırada yer alan sektörlerdeki işyerleri, toplam işyerleri içerisinde %73'lük bir bölümü kaplamaktadır.

Araştırma sonucunda İlimizdeki işverenlerin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı %49,6'dır. İŞKUR'dan eleman talebi olan işyerlerinin oranı %46,1 iken Devletten herhangi bir teşvik alan işyerlerinin oranı %44,4 olarak gerçekleşmiştir.

İŞKUR'dan faydalanan işyerlerinin sektörlere göre dağılımına bakıldığında Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin %80'i İŞKUR hizmetlerinden faydalandıklarını beyan etmişlerdir. Bu sektörü %68,8 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet sektörü ve %68,5 oran ile İmalat sektörü takip etmektedir. Bu oranlar incelenirken işyeri sayılarına da dikkat etmek gerekir.

İlimizde yabancı ortaklığı bulunan 9 işyeri bulunmaktadır. Bu işyerlerinin toplam işyerleri içerisindeki payı %0,9'dur.

Araştırma kapsamında işyeri bilgi formunu dolduran işyerlerinin %13,3'ünün ihracat yapan firma olduğu tespit edilmiştir. İmalat ve Toptan perakende ticaret sektörü başta olmak üzere on sektörde ihracat yapılmaktadır. İhracat yapan firmaların %63,5'i 10-49 arasında işçi çalıştırmaktadır.

İlimizde işyerlerinin kuruluş yıllarına göre dağılımı incelendiğinde, ilk sırada % 28,6 ile 5 – 9 yıldır faaliyette olan işyerleri, ikinci sırada %20,7 ile 0 – 4 yıldır faaliyet gösteren işyerleri yer almaktadır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonucunda İlimizde toplam 25.708 çalışan bulunmaktadır. Çalışanların yarısı İmalat sektöründe faaliyet gösteren firmalarda istihdam edilmektedir. Bu sektörü %17,6 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü, %10,4 ile İnşaat sektörü takip etmektedir.

Araştırma sonucunda İlimizde ortalama çalışan sayısı 27 olarak hesaplanmıştır. Ortalama çalışan sayısı için sektörlerin kendi içerisindeki dağılımı incelendiğinde İmalat sektöründeki her işyerine ortalama 48 kişi düşmektedir. Bunu 47 kişiyle İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

İlimizde çalışanların cinsiyete göre sektörel dağılımı incelendiğinde, 20.120 erkek, 5.588 kadın çalışan bulunmaktadır. Kadınların ve erkeklerin en fazla çalıştığı sektörler İmalat ve Toptan perakende ticaret sektörleridir.

Çalışanların meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımına bakıldığında Büro hizmetleri meslek grubundaki çalışan kadınların oranı %36 ile en yüksektir. Bu grubu Profesyonel meslek grupları ile Hizmet ve satış elemanları meslek grubu izlemektedir.

Çorum İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında açık iş, saha uygulaması sürecinde ziyaret edilen işyerlerinde işverenlerin ihtiyaç duydukları meslekleri ifade etmektedir. Yapılan ziyaretler sonucunda referans dönemi esas alınmak üzere İlimizde toplam 548 adet açık iş, Türkiye genelinde ise 198.582 adet açık iş tespit edilmiştir.

İlimizde açık iş dağılımına bakıldığında en fazla açık iş talebi %56,3 ile İmalat sektöründen alınmıştır. Açık işlerin yarısından fazlası bu sektördedir. %17,4 ile Toptan ve perakende ticaret sektöründeki açık işler ikinci sıradadır.

2014 yılında İlimizdeki açık iş oranı %2,1 oranında gerçekleşmiştir. 2013 yılındaki açık iş oranı %3,6'dır.

Açık iş oranı Türkiye genelinde %2,7 oranındadır. İlimizdeki oran Türkiye geneli ortalamasının altındadır.

Sektörlere göre açık iş oranlarının dağılımı incelendiğinde İlimizde ilk sırada %6,5 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü yer alırken, Türkiye genelinde ilk sırada %4,4 ile Diğer hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Açık iş oranları değerlendirilirken ilgili sektördeki açık işler ve çalışan sayılarının göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

İlimizdeki açık iş sayısının cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde işverenler toplam 548 adet açık iş talebinin yaklaşık yarısını erkek tercih etmişlerdir. Kadınların tercih oranı ise %12,4'tür.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ziyaret edilen 969 işyerinin %16,3'ü kurumumuza açık iş talebinde bulunmuştur. Açık iş veren sayısı en yüksek olan sektör İmalat sektörüdür. Bu sektörde çalışan sayısının fazla olması nedeniyle açık iş verme oranı daha gerilerde yer almaktadır.

Açık işi olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelendiğinde İlimizde %46 ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri, Türkiye genelinde ise %29,2 ile İmalat sektörü ilk sırada gelmektedir.

İşyerlerinin yaş aralığına göre açık iş verme oranlarında %31,8 ile ilk sırada 5 – 9 yaş aralığında faaliyet gösteren, ikinci sırada %26,3 ile 0 – 4 yaş aralığında faaliyet gösteren işyerleri yer almaktadır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları incelendiğinde sektörlere göre açık işlerini arama kanalları dağılımında, Madencilik ve taş ocakçılığı, Ulaştırma ve depolama, İdari ve destek hizmetleri faaliyetleri, Bilgi ve iletişim ve Diğer hizmet faaliyetleri sektörlerinde faaliyet gösteren firmaların tamamı açık işlerinin karşılanmasında işçi arama kanalı olarak İŞKUR'dan faydalandıklarını belirtmişlerdir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre meslek gruplarına göre açık iş dağılımı incelendiğinde en fazla açık iş veren meslek grubu Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubudur. Bu meslek grubunda yer alan açık işler toplam açık işlerin %27,5'ini oluşturmaktadır.

2013 yılındaki açık iş oranı en yüksek olan meslek grubu %4,5 ile Teknisyenler, teknikerler, ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grubu iken, 2014 yılı açık iş oranı en yüksek olan meslek grubu %3 ile Profesyonel meslek mensupları grubu olmuştur.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonucunda, İlimizde toplam 548 adet açık iş talebi alınmıştır. Bu açık işlerin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde ilk beş sırayı alan meslekler; Gaz altı kaynakçısı, Beden işçisi, Makineci (dikiş), Garson (servis elemanı), Ayakkabı imalatçısı (sayacı) meslekleridir. İlk beş sırada yer alan mesleklerdeki açık iş sayısı toplam açık iş sayısının %30'unu oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamında mesleklerin becerilere göre dağılımı incelendiğinde, ilk sırada yer alan Gaz altı kaynakçısı mesleği talebinde bulunan işverenlerin %94,6'sı Yeterli Mesleki / Teknik bilgi ve tecrübeye sahip olma becerisi, %70,2'si Fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi talep edilmiştir.

Araştırma kapsamında mesleklere göre arama kanallarının dağılımı incelendiğinde, açık işlerin ilk sırasında yer alan Gaz altı kaynakçısı talebinde bulunan işverenlerin %81,2 si İŞKUR aracılığı ile seçeneğini, %75,4'ü Akraba – Eş dost aracılığıyla seçeneğini, %13,4'ü Gazete - İlan vb. yollarla seçeneğini tercih etmişlerdir.

Açık işlerin eğitim durumuna göre dağılımı incelendiğinde, işyerlerinin yarısı açık işleri için eğitim durumunun önemli olmadığını beyan ederken, işyerlerinin %23,9'u lise altı eğitim düzeyine sahip olmalarını, %13,8'i Lise eğitim düzeyi, %11,9'u Lise üstü eğitim düzeyi talebinde bulunmuştur. Açık işlerin ilk sıralarında beceri ve bedensel güce dayanan işlerin yer alması açık işler için talep edilen eğitim düzeylerinde belirleyici olmaktadır.

İlimizde ihracat yapan firmaların açık işlerinin eğitim durumuna göre dağılımı incelendiğinde açık işlerini karşılamak için belirtilen eğitim düzeyleri içerisinde bulunan farketmez seçeneğindeki %65,9 oranı dikkat çekicidir. Açık işlerde Meslek yüksekokulu mezunu tercihi %2 gibi düşük oranda gerçekleşmiştir.

İlimizde işverenlerin belirli bir eğitim seviyesi gerektiren işler için arama kanalı olarak İŞKUR ve Akraba – Eş dost kanallarını yüksek oranda kullandıkları görülmektedir. En az kullanılan arama kanalı ise %2,2 oranıyla özel istihdam bürolarıdır.

Araştırma neticesinde işverenler talep ettikleri açık işler için iş arayanlarda %89,9 oranında İş ahlakına sahip olma, %74 oranında Fiziki ve bedensel yeterlilik, %64,7 oranında yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe, %63,7 oranında Fazla mesaiye kalabilme becerilerini öncelikli olarak talep etmişlerdir.

Açık işlerin beceriler ve cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde, İş ahlakına sahip olma becerisi, kadınlarda %90,9 erkeklerde %79,7 ile işverenler tarafından en çok istenilen beceri düzeyidir.

Araştırma sonuçlarında İhracat yapan işyerleri için açık işlerin becerilere göre dağılımı incelendiğinde, İşverenlerin %82,7'si Fiziki ve bedensel yeterlilik, %76,6'sı İş ahlakına sahip olma, %57,7'si Mesleki/Teknik bilgi ve tecrübeye sahip olma, %54'ü Fazla mesaiye kalabilme, %53'ü Takım çalışması becerileri talep edilmiştir.

İlimizdeki işverenlerin açık işlerini karşılamak için 2013 ve 2014 yıllarında kullandıkları arama kanalları incelendiğinde 2013 yılında %81 oranında olan Akraba – Eş dost %6,9 oranında gerileyerek 2014 yılında %74,4 olmuştur. 2013 yılında %52,7 olan açık işlerini İŞKUR aracılığıyla karşılama oranının 2014 yılında %19,8 oranında artış göstererek %72,5 gibi yüksek bir seviyeye ulaşması dikkat çekicidir.

İlimizde ihracat yapan firmaların %79,7'si İŞKUR aracılığıyla açık işlerini karşılamayı düşündüklerini ifade etmişlerdir. Bunu Akraba – Eş dost ve Gazete – ilan vb. arama kanalları takip etmektedir.

Temininde güçlük çekilen meslekler, işverenlerin bulmakta güçlük çektiği veya kolaylıkla temin edemediği meslekleri ifade etmektedir. İşverenlerin işgücü piyasasında eleman temininde güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili önemli bilgiler sunmaktadır. Araştırma sonucunda İlimizde 176 farklı meslekte 1.122 kişinin temininde güçlük çekildiği belirtilmiştir.

Araştırma sonucunda temininde güçlük çekilen elemanların sektörel dağılımı incelendiğinde, İlimizde %55,1 ile İmalat sektörü ilk sırada yer almaktadır. Bu sektörü %22,2 ile Toptan perakende ve ticaret sektörü, %6,3 ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü takip etmektedir. Çorum ve Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen elemanların sektörel dağılımının ilk üç sırası paralellik göstermektedir.

2013 yılında yapılan talep araştırmasında temininde güçlük çekilen eleman sayısının dağılımı incelendiğinde ilk üç sırada İmalat sektörü, Toptan ve perakende ticaret sektörü ve İnşaat sektörü yer alırken 2014 yılında inşaat sektörü yerini Konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörüne bırakmıştır.

2014 yılı İşgücü Piyasası Talep araştırması kapsamında temininde güçlük çekildiği belirtilen ilk beş meslek sırasıyla, Ayakkabı imalatçısı (montaj), Gaz altı kaynakçısı, Tuğla ve kiremit prescisi (elle), Fırın işçisi (tuğla, kiremit, ve benzeri elemanları) ve Garson (servis elemanı) meslekleridir. 2013 yılında temininde güçlük çekilen meslekler arasında ilk sıralarda bulunan Makineci (dikiş), Ütücü gibi meslekler 2014 yılında kurumumuz tarafından tekstil sektöründe düzenlenen kurs ve işbaşı eğitim programlarında yetiştirilen kişilerin çalışma hayatına girmesiyle birlikte ilgili meslekler daha alt sıralarda yer almıştır.

Talep araştırması sonuçlarına göre temininde güçlük çekme nedenlerinin dağılımı incelendiğinde İlimizde %82,1, Türkiye genelinde %71,2 ile Gerekli mesleki beceri/niteliğe sahip eleman bulunamaması ilk sırada yer almaktadır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonucunda sektörler itibariyle net istihdam değişimi incelendiğinde en yüksek istihdam artışı İmalat sektöründe görülmektedir. Bu sektörü Toptan ve perakende ticaret sektörü ve inşaat sektörü takip etmektedir. İlimiz için net istihdam değişim oranı %6,4 olarak hesaplanmıştır.

Meslek grupları itibariyle net istihdam değişim oranları incelendiğinde ise ilk sırada Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu, ikinci sırada Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları, üçüncü sırada Profesyonel meslek mensupları yer almaktadır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre net istihdam azalışı beklenen mesleklerin ilk beş sırasında, Matematik öğretmeni- ortaöğretim, Türkçe öğretmeni, Tarih öğretmeni, Fırın işçisi (tuğla kiremit ve benzeri inşaat elemanları, Tuğla imal işçisi meslekleridir. Net istihdam artışı beklenen ilk beş meslek ise Takı imalatçısı, Ayakkabı imalatçısı (sayacı), Ayakkabı imalatçısı (montajcı), Kesimci (ayakkabı) Makineci (dikiş) meslekleridir.

Ülkedeki istihdam politikalarının oluşturulması ve uygulanmasında işgücü piyasası bilgileri büyük bir öneme sahiptir. Bu politikaların oluşturulmasında ülke genelinde yapılan İşgücü Piyasası Talep Araştırmaları önem kazanırken, yerel politikaların oluşturulmasında da yerel düzeyde oluşturulan İşgücü Piyasası Talep Araştırmaları önem kazanmaktadır.

Yerel düzeyde yapılan İşgücü Piyasası Talep Araştırması, bölgesel farklılıkların izlenmesi, İl İstihdam Mesleki Eğitim Kurumları gibi yerel yönetim mekanizmalarına işlerlik kazandırılması, il düzeyinde işveren ve iş arayan eşleştirilmelerinin sağlanması, işverenler tarafından talep edilen becerilerin işsizlere kazandırılması ve uygulanan işgücü politikalarının etkisinin izlenmesi bakımından önem arz etmektedir.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması işyeri bilgi formu sonucu elde edilen verilere dayanmaktadır. Araştırma çerçevesi Çorum İlinde 10+ istihdamlı işyeri ile sınırlıdır, araştırmanın alan uygulaması 12 Mayıs-27 Haziran 2014 tarihleri arasında yüz yüze görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan referans yılında faaliyette bulunmayan işyerleri kapsam dışında değerlendirilmiş, işyerinin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması gibi işyeri bilgi formu uygulanamayan durumlarda cevapsızlık formu düzenlenmiştir.

Çorum İşgücü Piyasası Analiz Raporu üç temel bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Çorum ve Türkiye genelindeki genel işgücü göstergeleri, TÜİK ve İŞKUR verilerinden yararlanılarak analiz edilmiştir.

İkinci bölümde, İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları neticesinde elde edilen mevcut istihdam, açık işler, temininde güçlük çekilen meslekler, gelecek dönem istihdam beklentileri verilerinin analizi yapılmıştır.

Üçüncü bölümde, analiz sonucunda elde edilen verilerden yararlanarak, işgücü piyasasının görünümü, geliştirilecek politikaların belirlenmesi, İİMEK kararlarının alınmasına yardımcı olacak bilgiler sunulmuştur.

Tüm iller ve Türkiye geneli için ayrı ayrı hazırlan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına **www.iskur.gov.tr** adresi üzerinden erişilebilir.

1. İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

1.1. İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

Ülkemiz, illerin ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer, belirli bir nüfus büyüklüğü dikkate alınarak gruplanması ile oluşturulmuş istatistiki bölge birimlerine (NUTS) ayrılmıştır. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilir, bu nedenle bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir. İlimiz Çorum, Tokat, Amasya, Samsun illerini kapsayan TR83 Bölgesinde yer almaktadır.

Çorum ilinin nüfusu Tüik 2013 ADNKS verilerine göre 532.080 kişidir. Nüfusun 369.163 kişisi il ve ilçe merkezlerinde yaşarken, 162.917 kişisi belde ve köylerde yaşamaktadır. Çorum ili nüfusunun %49,6'sı erkeklerden, %50,4'ü kadınlardan oluşmaktadır. 2012 ADNKS verilerine göre Çorum ilinin nüfus yoğunluğu 41 kişi iken 2013 yılı verilerine göre 43 kişiye yükselmiştir. İlimizdeki nüfus artış hızı 2012 yılında ‰-8,6, 2013 yılında ‰4 olarak gerçekleşmiştir. İlimiz 2013 yılında 17.073 kişi göç almış, 21.460 kişi göç vermiştir. 2013 yılı net göç hızı incelendiğinde Çorum ‰-8,21 ile en çok göç veren iller arasında yer almaktadır.

2011 yılında Çorum, Tokat, Amasya, Samsun illerinden oluşan TR83 bölgesinde Toplam Gayri Safi Katma Değer 3.943.620 TL'dir. Toplam GSKD'nin %18,5'ini Tarım, %21,8'ini Sanayi, %59,7'sini Hizmetler sektörü oluşturmuştur.

TR83 bölgesinde 15 – 24 yaş arası kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus 382 bin kişidir. Bu yaş grubundaki toplam iş gücü 149 bin kişi, toplam istihdam 125 bin kişidir. 15 – 24 yaş arası kurumsal olmayan nüfusun İşgücüne katılım oranı %39,1, İşsizlik oranı %16,3, İstihdam oranı %32,7 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 1. İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, Çorum, 2008-2013

Yıllar	İşgücüne Katılım Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)
2008	53,4	7,5	49,4
2009	56,1	6,3	52,5
2010	51,4	6,5	48,1
2011	55,2	4,7	52,6
2012	49,9	5,1	47,4
2013	52	5,9	48,9

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde temel işgücü göstergeleri incelendiğinde Çorum ilinde, işgücüne katılım oranı 2009 yılında %56,1 ile son altı yılın en yüksek seviyesine ulaşmış, 2012 yılında ise %49,9 ile altı yılın en düşük seviyesinde gerçekleşmiştir. İlimizde 2008 yılında işsizlik oranları %7,5 ile en yüksek seviyedeyken 2008-2013 yılları arasında en düşük 2011 yılında %4,7 oranla gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı 2008-2011 yılları arasında düşme eğilimi, 2012 yılından sonra ise yükselme eğilimi göstermiştir. 2008-2013 yıllarında istihdam oranlarına bakıldığında ise en yüksek istihdam oranı %52,6 ile 2011 yılında görülmektedir.

Grafik 1. İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, Çorum, 2008-2013

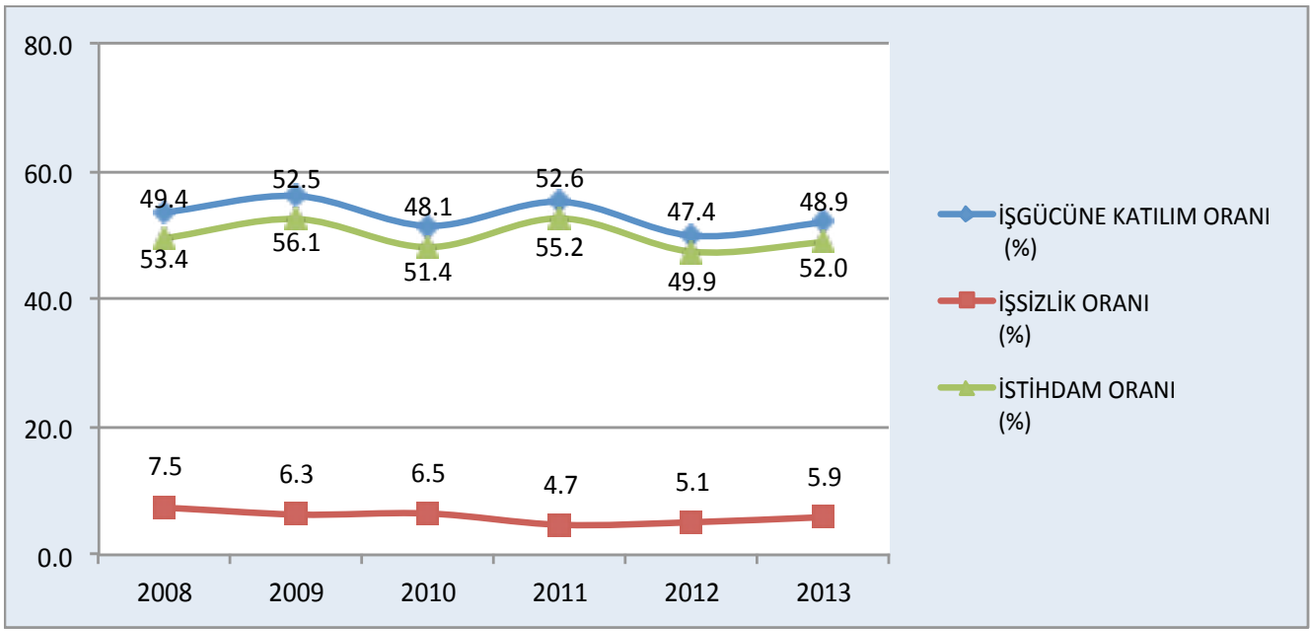

Kaynak: TÜİK

İl düzeyinde temel işgücü göstergeleri incelendiğinde, Çorum ilinde, 2008-2013 yılları arasında işgücüne katılım oranında %6,8 oranında azalma meydana gelmiştir. İlimizdeki 2008-2013 yılları arasındaki işsizlik oranının %1,6 oranında gerilediği görülmektedir. 2008 yılında %49,4 olan istihdam oranı da %0,5 azalarak 2013 yılında %48,9 olarak gerçekleşmiştir.

1.2. İŞKUR GÖSTERGELERİ

Çalışmanın bu kısmında İŞKUR idari kayıtları kullanılarak 2013 yılı ve 2014 Ocak – Ağustos ayları arasındaki istatistik verileri ışığında Çorum iline kayıtlı işsiz verileri, açık iş sayıları, açık işlere yapılan yerleştirmeler ve Kurum tarafından açılan kurs bilgilerine yer verilecektir. Kuruma yapılan kayıtların mesleklere göre dağılımı, işverenlerimizden alınan açık işler ve açık işlere yapılan işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımı ilerleyen yıllar için gerçekleştirilecek eşleştirmelerin daha etkin bir şekilde yapılabilmesi için önemli bir veri kaynağıdır. 2013 yılı sonu itibariyle Kuruma 17.243 kişi kayıtlı iken bu sayı 2014 yılının Ocak –Ağustos aylarında 18.374 kişiye yükselmiştir.

1.2.1. KAYITLI İŞSİZ

Tablo 2. Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı, Çorum, 2013-2014*

2013		2014*	
Meslek	**Kayıtlı İşsiz**	**Meslek**	**Kayıtlı İşsiz**
Beden işçisi (Genel)	4.395	Beden İşçisi (Genel)	3.836
Büro Memuru (Genel)	1.093	Büro Memuru (Genel)	1.339
Satış Danışmanı	581	Temizlik Görevlisi	779
Kamyonet Şoförü	500	Satış Danışmanı	725
Temizlik Görevlisi	499	Sekreter	647
Sekreter	483	Kamyonet Şoförü	467
Çaycı	379	Çaycı	422
Beden İşçisi (Temizlik)	364	Ön Muhasebeci	417
Aşçı	303	Aşçı	323
Şoför-Yük Taşıma	302	Beden İşçisi (Temizlik)	314
Diğer Meslekler	8.344	Diğer Meslekler	9.105
Toplam	**17.243**	**Toplam**	**18.374**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

2013 yılı ve 2014 Ocak - Ağustos ayında kuruma kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde ilk iki sırada Beden işçisi ve Büro memuru mesleklerinin yer aldığı görülmektedir. Bu meslekleri 2013 yılında Satış danışmanı, Kamyonet şoförü ve Temizlik görevlisi mesleği; 2014 Ocak-Ağustos ayları arasında Temizlik görevlisi, Satış danışmanı, Sekreter mesleği takip etmektedir.

Kurum kayıtlarımızın mesleklerine göre dağılımları incelendiğinde, 2013 yılındaki ilk on mesleğin toplam meslekler içerisinde %51,6'lık bir kısmını oluşturduğu görülmektedir. Bu oran 2014 yılı Ocak-Ağustos ayına kadar olan sürede Kuruma kayıtlı işsizlerin %50,4' üne karşılık gelmektedir.

1.2.2. AÇIK İŞLER

Tablo 3. Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, Çorum, 2013-2014*

2013		2014*	
Meslek	Açık İş	Meslek	Açık İş
Beden İşçisi (Genel)	3.272	Beden İşçisi (Genel)	1.887
Tuğla İmal İşçisi	491	Temizlik Görevlisi	468
Makineci (Dikiş)	447	Çağrı Merkezi Görevlisi	417
Güvenlik Görevlisi	231	Makineci (Dikiş)	283
Satış Danışmanı	200	Konfeksiyon İşçisi	237
Konfeksiyon İşçisi	191	Gaz Altı Kaynakçısı	147
Garson (Servis Elemanı)	154	Satış Danışmanı	145
Gaz Altı Kaynakçısı	153	Ön Muhasebeci	143
Ön Muhasebeci	148	Tuğla İmal İşçisi	114
Fırın İşçisi (Tuğla, Kiremit ...)	148	Büro Memuru (Genel)	94
Diğer Meslekler	2.526	Diğer Meslekler	1.535
Toplam	**7.961**	**Toplam**	**5.470**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

2013 yılında İlimizdeki açık işlerin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık iş talebi alınan ilk beş meslek Beden işçisi (genel), Tuğla imal işçisi, Makineci (dikiş), Güvenlik görevlisi ve Satış danışmanı mesleğidir.

2014 yılı Ocak – Ağustos ayları içerisindeki açık işlerin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde ise; Beden işçisi (genel), Temizlik görevlisi, Çağrı merkezi görevlisi, Makineci (dikiş) ve Konfeksiyon işçisi mesleklerinin ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

2013 yılında Kurum kayıtlarında açık işler toplamda 7.961 olarak gerçekleşirken, 2014 yılı Ocak – Ağustos aylarında alınan toplam açık iş sayısı 5. 470 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işlerin ilk sıralarında yer alan mesleklerin bedensel güce dayandığı görülmektedir.

1.2.3. İŞE YERLEŞTİRMELER

Tablo 4. Mesleklere Göre İşe Yerleştirme, Çorum, 2013-2014*

2013		2014*	
Meslek	**İşe Yerleştirme**	**Meslek**	**İşe Yerleştirme**
Beden İşçisi (Genel)	2.669	Beden İşçisi (Genel)	2.340
Tuğla İmal İşçisi	457	Temizlik Görevlisi	339
Makineci (Dikiş)	224	Konfeksiyon İşçisi	186
Güvenlik Görevlisi	221	Çağrı Merkezi Görevlisi	166
Fırın İşçisi (Tuğla, Kiremit)	140	Makineci (Dikiş)	159
Satış Danışmanı	90	Tuğla İmal İşçisi	78
Konfeksiyon İşçisi	77	Ön Muhasebeci	42
Ütücü	75	Garson (Servis Elemanı)	38
Tuğla Ve Kiremit Presçisi (Mak.)	72	Gaz Altı Kaynakçısı	37
Gaz Altı Kaynakçısı	61	Büro Memuru (Genel)	34
Diğer Meslekler	973	Diğer Meslekler	602
Toplam	**5.059**	**Toplam**	**4.021**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

2013 yılında mesleklere göre işe yerleştirmeler incelendiğinde en fazla işe yerleştirme yapılan mesleklerin ilk sıralarında, Beden işçisi (genel), Tuğla imal işçisi, Makineci (dikiş), Güvenlik görevlisi, Fırın işçisi (tuğla kiremit) meslekleri gelmektedir. Beden işçisi (genel) mesleği ilimizdeki işe yerleştirmelerin %52,8'ini oluşturmaktadır.

2014 Ocak - Ağustos aylarında işe yerleştirmeler incelendiğinde ise yine beden işçisi (genel) mesleğinin ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği Temizlik görevlisi, Konfeksiyon işçisi, Çağrı merkezi görevlisi ve Makineci (dikiş) meslekleri takip etmektedir.

1.2.4. MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

Tablo 5. Kurs ve Kursiyer Göstergeleri, Çorum, 2014*

Kurs Türü	2014*			
	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
Girişimcilik Eğitim Programı	11	150	157	307
İşbaşı Eğitim Programı(İEP)	687	308	543	851
MEK/ İstihdam Garantili	30	498	469	967
MEK/İstihdam Garantisiz	4	50	56	106
MEK/Özel Politika	13	186	95	281
Umem Projesi/İEP	21	23	14	37
Umem Projesi/MEK	8	77	105	182
Toplam	**774**	**1.292**	**1.439**	**2.731**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

2014 yılı içerisinde Çorum İl Müdürlüğü tarafından açılan kurslar incelendiğinde 2014 yılı Ocak – Ağustos ayları içerisinde toplamda 774 kurs programı düzenlenmiştir. Bu kursların 687 tanesi İşbaşı eğitim programı (İEP) kapsamında açılmıştır. İş Başı Eğitim Programından 308 erkek, 543 kadın olmak üzere toplamda 851 kişi faydalanmıştır. Açılan 30 adet MEK/İstihdam garantili kurs programı kapsamında 498 erkek, 469 kadın olmak üzere toplamda 967 kişi bu kurslardan faydalandırılmıştır. Kurs programlarından faydalananların %66,6'sı İşbaşı eğitim programları ve MEK/İstihdam garantili kurs programlarına katılmışlardır. Kurs programlarına katılanların %47,3'ünü erkekler %52,7'sini kadınlar oluşmaktadır.

1.2.5. İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

Tablo 6. Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler, Çorum, 2014*

2013		2014*	
Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı	Meslekler	İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	416	Beden İşçisi (Genel)	387
Satış Danışmanı	70	Konfeksiyon İşçisi	60
Büro Memuru (Genel)	65	Büro Memuru (Genel)	55
Şoför-Yük Taşıma	62	Satış Danışmanı	48
Ön Muhasebeci	62	Temizlik Görevlisi	45
Makineci (Dikiş)	50	Makineci (Dikiş)	38
Kamyonet Şoförü	48	Ön Muhasebeci	34
Temizlik Görevlisi	37	Şoför-Yük Taşıma	33
Aşçı	35	Aşçı	32
Muhasebeci	34	Pazarlamacı	26
Diğer Meslekler	945	Diğer Meslekler	849
Toplam	**1.824**	**Toplam**	**1.607**

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Ağustos

2013 yılı sonu itibariyle 1.824 kişi İşsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Mesleklere göre işsizlik ödeneği hak edenlerin dağılımı incelendiğinde %22,8 oranı ile Beden işçisi (genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu mesleği Satış danışmanı, Büro memuru (genel), Şoför-yük taşıma, Ön muhasebeci meslekleri takip etmektedir.

2014 Ocak – Ağustos ayları itibariyle işsizlik ödeneği almayı hak edenlerin sayısı 1.607 kişidir. Mesleklere göre işsizlik ödeneği hak edenlerin dağılımı incelendiğinde %24,1 ile Beden işçisi (genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. %3,7 ile Konfeksiyon işçisi, %3,4 Büro memuru (genel), %3 ile de Satış danışmanı mesleği şeklinde sıralama devam etmektedir.

2. İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

2.1. AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hane Halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 12 Mayıs – 27 Haziran 20124 tarihleri arasında Türkiye genelinde 110.509 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın

kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu[1]" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Haziran 2015 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

2014 Yılı İşkur İşgücü Piyasası Analiz Çalışması (İPA) Örnek Planı

Coğrafi kapsam:

Coğrafi kapsam olarak nüfus büyüklüklerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm il ve ilçe merkezleri ile köyler kapsama dahil edilmiştir.

Sektörel Kapsam :

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri

1 Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Kapsanan kitle:

Sektörel kapsam dahilinde tüm yerel birimler anket kapsamını oluşturmaktadır.

Örnekleme çerçevesi:

2014 yılı Türkiye İstatistik Kurumu İş Kayıtları Sistemi altlık olarak kullanılmak üzere sektörel kapsam dahilinde ilgili sektörde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip yerel birimler çalışmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Örnekleme birimi:

Örnekleme birimi yerel birimdir.

Gözlem birimi:

Gözlem birimi yerel birimdir.

Tahmin boyutu:

2014 yılı İŞKUR İPA çalışması, 17 sektörde yerel birim bazında Türkiye tahmini vermek üzere planlanmıştır. Ayrıca C sektöründe 10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30, 31,32,33 bölümlerinde tahmin verilecek boyutta tabakalama değişkenleri aşağıda verilmiştir.

Kısımlar
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
P
Q
R
S

Örnekleme yöntemi:

2014 yılı İŞKUR İPA çalışmasında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi:

2014 yılı İŞKUR İPA çalışmasında amaç, kapsam dahilindeki sektörler bazında Türkiye tahmini vermektir. Çalışma 6 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Kocaeli) örnekleme, diğer illerde tamsayım uygulanmak üzere planlanmıştır. Bursa il için ayrıca 2-9, 10+ çalışan sayısı tabakalaması istenmiştir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak, 6 ilde 40353 olarak hesaplanmıştır. Diğer illerde ise birim sayısı 87151 olarak belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$n_h = ñ\,[\,K^2 + (1 - K^2)\,M_h^{\,2}\,]^{½}$

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$M_h = N_h / (N / h) = h.W_h$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$n_{min} = K.ñ$ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla yerel birim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Tahmin ve Notasyonlar:

Her sektörde yerel birimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam tane birimin olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h^{\,2} v\left(\bar{y}_h\right) = N_h^{\,2}\left[\sum\left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / n_h\left(n_h - 1\right)\right] \text{ dır.}$$

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h \text{ şeklinde bulunur.}$$

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right) \text{ olarak elde edilir.}$$

2.2. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Çorum ili genelinde yapılan talep araştırması çerçevesinde toplam 1.043 işyeri ziyaret edilmiş bu işyerlerinin 969 tanesine işyeri bilgi formu uygulanmıştır. Bu işyerlerinden 288 tanesi 1-9 kişi çalıştıran, 577 tanesi 10-49 kişi çalıştıran, 104 tanesi 50 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır. Araştırma kapsamına 10 ve üzeri çalışana sahip işyerleri girmekle birlikte, saha uygulama aşamasında ziyaret edilen 288 işyerinin zaman içerisinde 1-9 büyüklüğündeki işyerine dönüşmüş olduğu tespit edilmiştir. Bu durum 10 ve üzeri çalışana sahip işyeri sayısının zaman içerisinde %29,7 oranında azaldığını göstermektedir. Ziyaret edilen iş yerlerinin %59,6'sı 10-49 kişi, %10,7'si de 50 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır. İlimizde yapılan İşgücü Talep Araştırması sonucunda sektörlere göre işyerlerinin dağılımı incelendiğinde ilk sırada İmalat sektörü, ikinci sırada Toptan ve perakende ticaret sektörü, üçüncü sırada da İnşaat sektörü yer almaktadır.

2.2.1. İŞYERİ VERİLERİ

Tablo 7. Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları

Sektör	Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	1,0%
İmalat	27,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,4%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,1%
İnşaat	18,2%
Toptan ve perakende ticaret; ...	26,9%
Ulaştırma ve depolama	4,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5,2%
Bilgi ve iletişim	0,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3,7%
Eğitim	3,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1,7%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	2,2%
Genel Toplam	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İlimizde yapılan İşgücü Talep Araştırması sonucunda sektörlere göre işyerlerinin dağılımı incelendiğinde ilk sırada İmalat sektörü, ikinci sırada Toptan ve perakende ticaret sektörü, üçüncü sırada da İnşaat sektörü yer almaktadır. İlk üç sırada yer alan sektörlerdeki işyerleri, toplam işyerleri içerisinde %73'lük bir bölümü kapsamaktadır.

Tablo 8. İşyeri Özellikleri

	Çorum		Türkiye
	İşyeri Sayısı	Oran	Oran
İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyeri Sayısı	480	49,6%	36,0%
İŞKUR'dan Eleman Talebi Olan İşyeri Sayısı	447	46,1%	32,3%
Devletten Herhangi Bir Teşvik Alan İşyeri Sayısı	430	44,4%	26,0%
İhracat Yapan Firma Sayısı	129	13,3%	18,1%
Yabancı Ortaklığı Olan Firma Sayısı	9	0,9%	3,3%
Kısmi Çalışma Yapan İşyeri	65	6,7%	9,3%
Kreş İmkanı	19	2,0%	1,0%
Servis İmkanı Olan İşyeri	419	43,3%	36,4%
Eğitim Düzenleyen İşyeri Sayısı	19	2,0%	1,0%

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma sonuçlarına göre İlimizde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı %49,6 iken Türkiye genelinde bu oran %36'dır. İŞKUR'dan eleman talebi olan işyeri oranları İlimizde %46,1 iken olan bu oran Türkiye genelinde de %32,3 olarak gerçekleşmiştir. İlimizde Devletten herhangi bir teşvik alan işyeri oranı %44,4 iken Türkiye geneli %26'dır. Servis imkanı olan işyeri oranlarında İlimizdeki iş yerlerinin %43,3'ünde servis imkanı bulunurken, Türkiye genelinde bu oran %36,4 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranların tümünde İlimiz Türkiye geneli ortalamasının üzerindedir.

Tablo 9. Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları

Sektörler	İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyeri Sayısı	Toplam İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	3	10	33,3%
İmalat	185	270	68,5%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	4	50,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	1	0,0%
İnşaat	35	176	19,9%
Toptan ve perakende ticaret; ...	124	261	47,5%
Ulaştırma ve depolama	15	45	34,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	32	50	64,0%
Bilgi ve iletişim	4	6	66,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	4	5	80,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	3	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14	25	56,5%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	23	36	63,9%
Eğitim	18	38	48,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	11	16	68,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	2	50,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	8	21	38,1%
Genel Toplam	**480**	**969**	**49,6%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma sonuçlarına göre sektörlerin İŞKUR'dan faydalanma sayıları incelendiğinde ilk sırada İmalat sektörü yer almaktadır. Bu sektörü Toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir. İŞKUR'dan faydalanma oranları hesaplanırken sektör içindeki toplam işyeri sayısı ve İŞKUR'dan faydalanan işyeri sayıları dikkate alınmalıdır. Genel olarak İŞKUR'dan faydalanma oranı ise %49,6 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 2. Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları

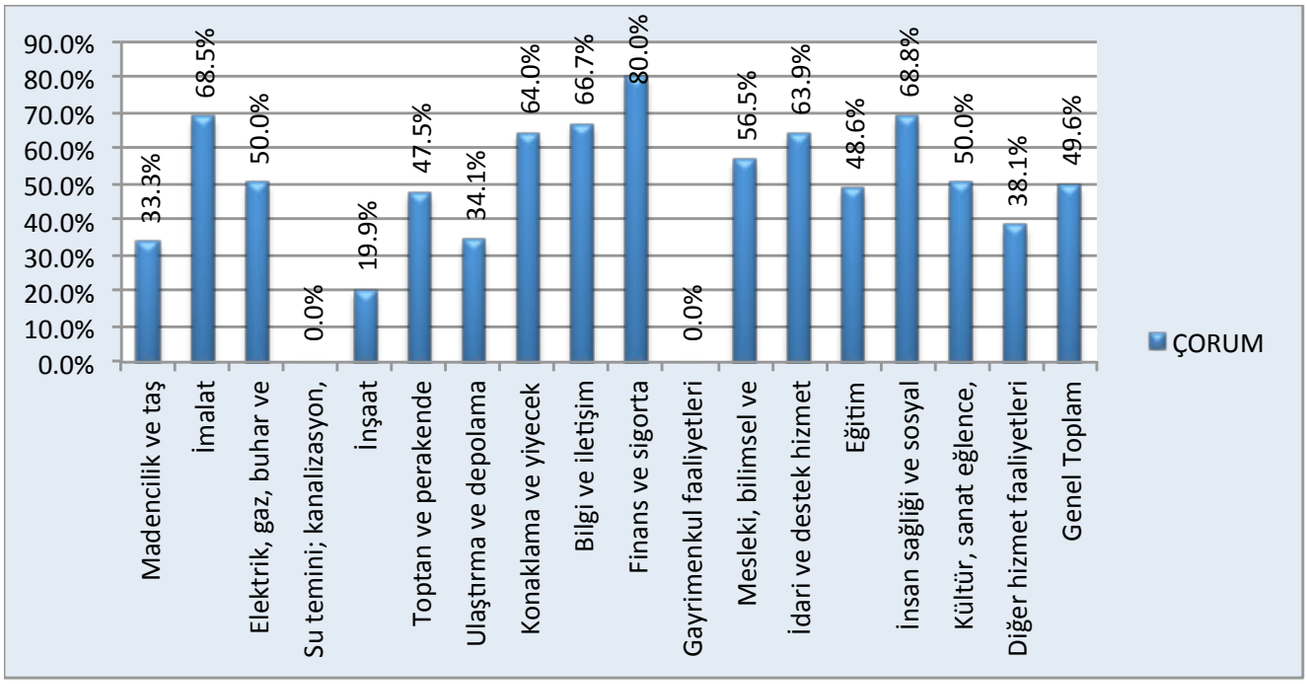

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İl genelinde Kurumumuz hizmetlerinden faydalanan sektörlerin oransal dağılımı incelendiğinde, %80 ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü ilk sırada gelmektedir. Bu sektörü %68,8 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü takip ederken, İmalat sektörü %68,5 oranıyla üçüncü sırada yer almaktadır. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde İlimizde faaliyet gösteren firma olmaması nedeniyle Kurum hizmetlerinden faydalanma oranı %0'dır.

Kurum hizmetlerinden faydalanma oranları incelenirken sektörlerde faaliyet gösteren işyeri sayıları da dikkate alınmalıdır.

İlimizde yabancı ortaklığı olan 9 adet işyeri bulunmaktadır. Bunlardan biri, 1-9 işçi çalıştıran işyeri, beşi 10-49 işçi çalıştıran işyerleri, üçü ise 50-249 işçi çalıştıran işyerleridir. Bu işyerlerinin 4'ü İmalat sektöründe 3'ü Toptan ve perakende ticaret sektöründe, diğerleri Bilgi iletişim sektörü ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe faaliyet göstermektedir.

Yabancı ortaklığı olan işyerlerinin toplam işyerleri içerisindeki payı %0,9'dur.

Tablo 10. Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyeri Sayısı Ve Oranları

Sektörler	Toplam İşyeri Sayısı	İhracat Yapan İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	10	1	11,1%
İmalat	270	83	30,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme	1	0	0,0%
İnşaat	176	6	3,2%
Toptan ve perakende ticaret;...	261	27	10,2%
Ulaştırma ve depolama	45	4	9,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	50	1	2,0%
Bilgi ve iletişim	6	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	1	20,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25	3	13,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	36	2	5,6%
Eğitim	38	0	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	16	1	6,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	0	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	21	0	0
Genel Toplam	**969**	**129**	**13,3%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları incelendiğinde birçok sektörde ihracat yapan firmanın olduğu görülmektedir. İşyeri bilgi formu dolduran işyerlerinin içerisinde %13,3 oranında ihracat yapan işyeri olduğu tespit edilmiştir. Sektörlerde faaliyet gösteren İşyerlerinin kendi içerisindeki dağılımına bakılacak olursa en fazla İhracat yapan sektörün %30,7 ile İmalat sektörü olduğu görülmektedir.

Grafik 3. Sektörlere Göre İhracat Yapan İşyeri Sayısı Oranları

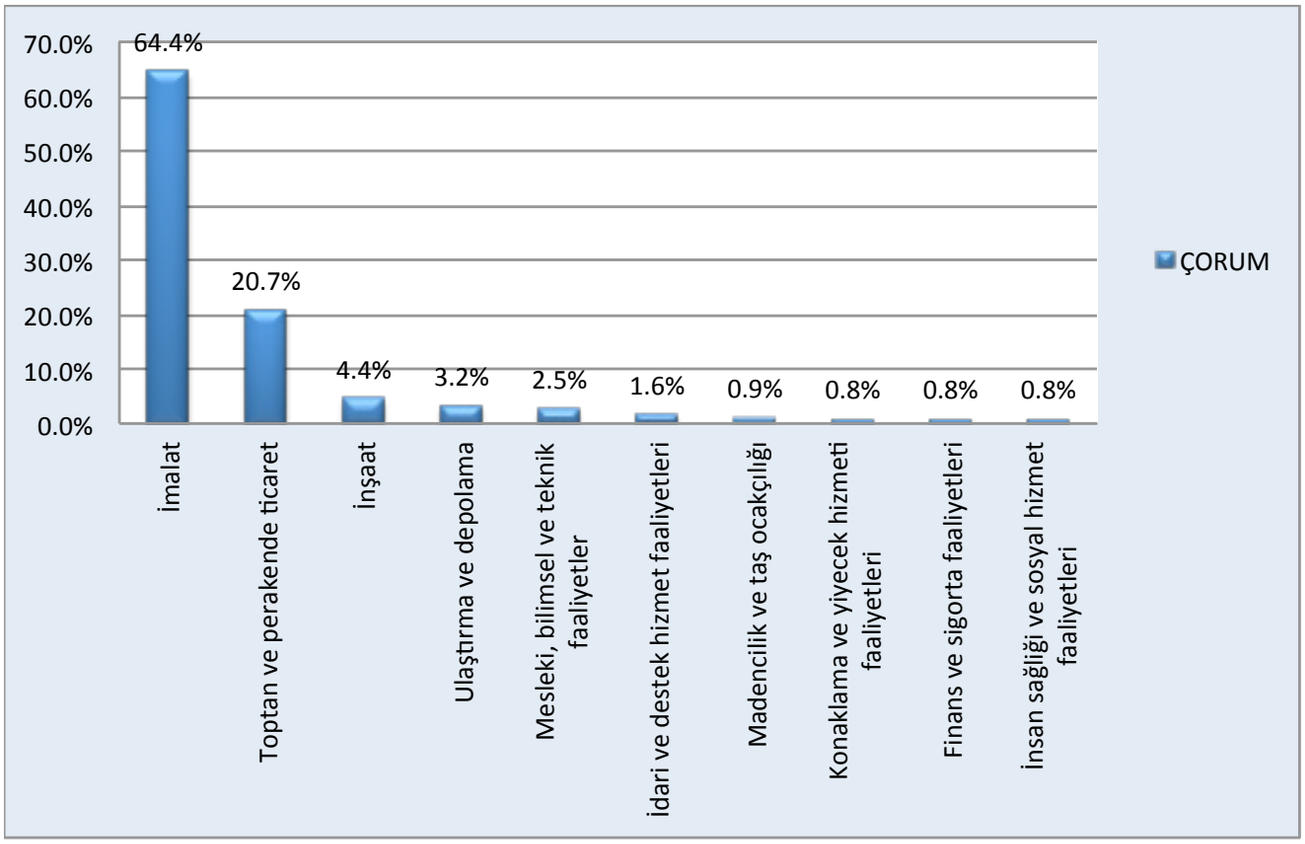

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İhracat yapan işyerlerinin kendi içerisindeki dağılımına bakıldığında ilk sırada %64,4 oranı ile İmalat sektörü, ikinci sırada %20,7 oranı ile Toptan ve perakende ticaret sektörü, %4,4 ile üçüncü sırada İnşaat sektörü gelmektedir.

Tablo 11. Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları

Sektör	Toplam İşyeri Sayısı	Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	10	0	0,0%
İmalat	270	9	3,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme	1	0	0,0%
İnşaat	176	10	5,8%
Toptan ve perakende ticaret; ...	261	12	4,7%
Ulaştırma ve depolama	45	7	15,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	50	10	20,0%
Bilgi ve iletişim	6	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25	1	4,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	36	4	11,1%
Eğitim	38	6	16,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	16	3	18,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	1	50,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	21	1	4,8%
Genel Toplam	**969**	**65**	**6,7%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma sonucunda işyeri bilgi formu düzenleyen 969 işyerinden 65'i Part Time çalışma yaptıklarını beyan etmişlerdir. Bu işyerlerinin oranı %6,7'dir. Part Time çalışma yapan işyeri sayılarına bakıldığında en yüksek sayı Toptan ve perakende ticaret sektöründedir. Part Time çalışma yapan işyerlerinin kendi içindeki dağılımı incelendiğinde de ilk sırada Toptan ve perakende ticaret sektörü yer almaktadır. Bu sektörü Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Grafik 4. Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyerlerinin Oransal Dağılımı

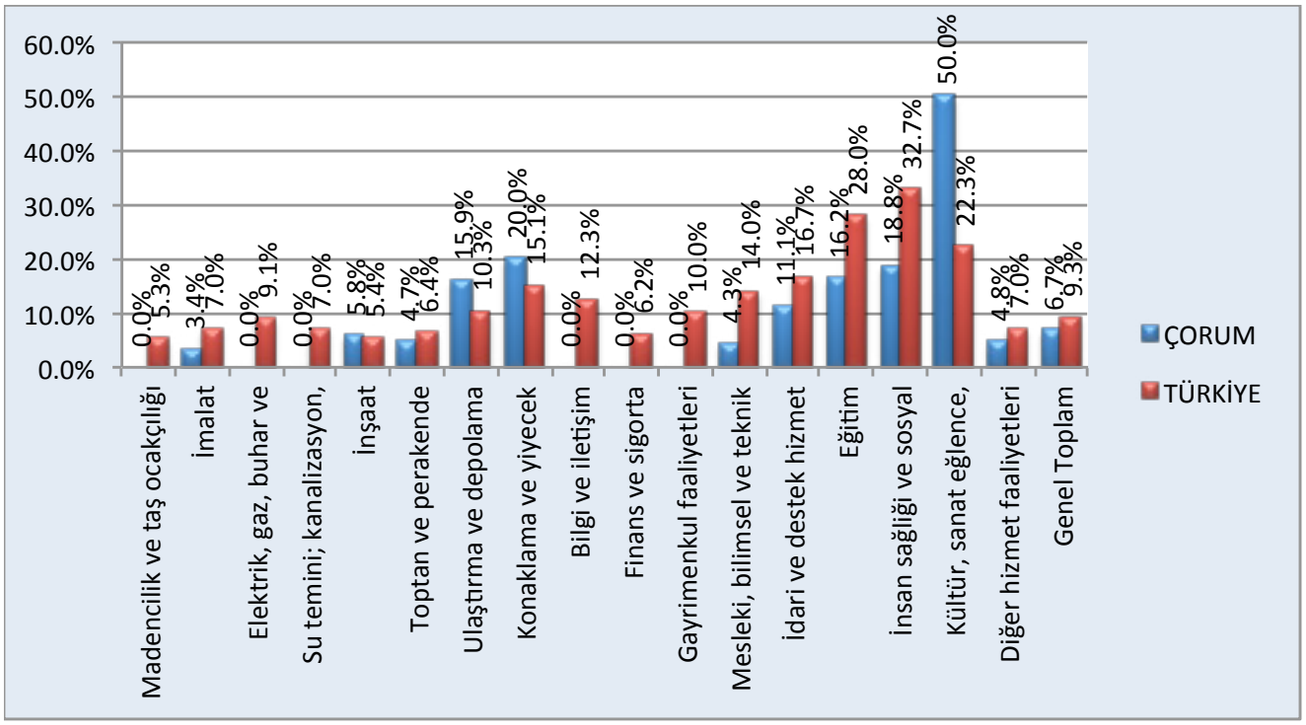

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında sektörlere göre Part time çalışma yapan işyerlerinin oranları incelendiğinde İlimizde ilk sırada %50 ile Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü gelmektedir. Türkiye genelinde ise %32,7 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İlimizde ikinci sırada İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü, Türkiye genelinde de Eğitim sektörü yer almaktadır.

Bu oranlar incelenirken toplam işyeri sayıları göz önünde bulundurulmalıdır.

Grafik 5. Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları

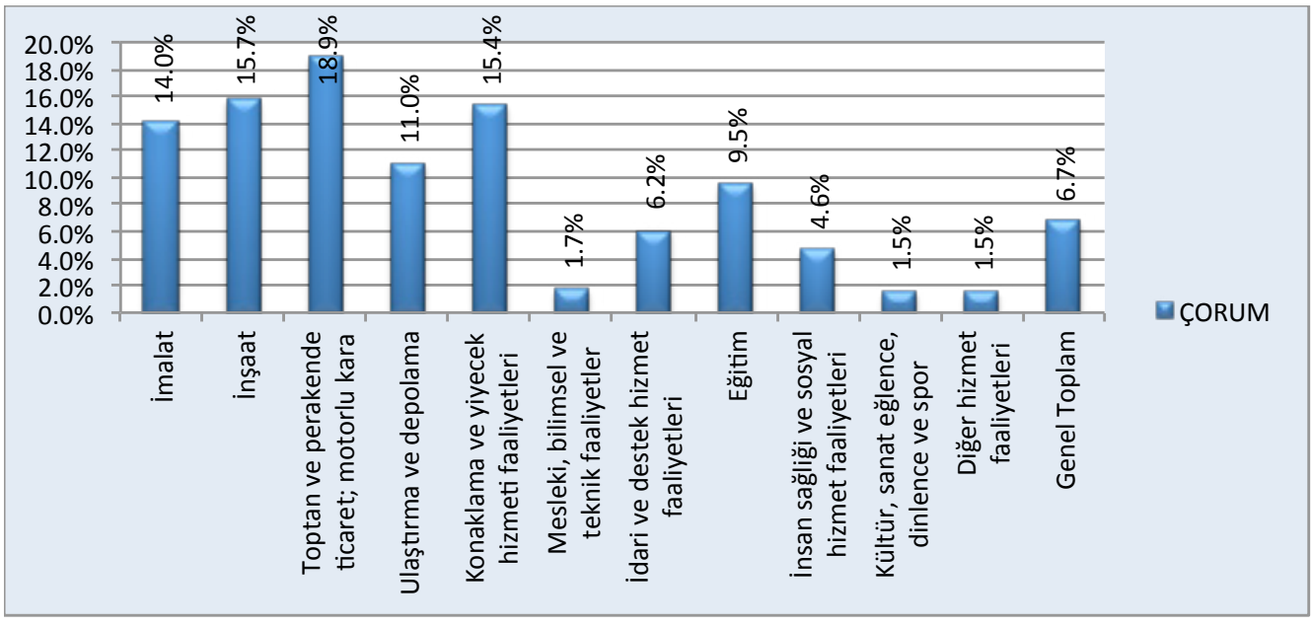

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İlimizde Part time çalışanı bulunan işyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında en fazla part time çalışanı olan sektörler sırasıyla Toptan ve perakende sektörü, İnşaat sektörü, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ile İmalat sektörüdür.

Tablo 12. Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları

Sektörler	Mevsimlik İşçi Çalıştıran işyerleri Sayısı	Genel Toplam	Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	6	10	55,6%
İmalat	46	270	16,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	4	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	1	0,0%
İnşaat	58	176	33,0%
Toptan ve perakende ticaret; ...	23	261	8,6%
Ulaştırma ve depolama	7	45	15,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7	50	14,0%
Bilgi ve iletişim	0	6	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	5	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	2	3	66,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	25	4,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4	36	11,1%
Eğitim	0	38	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0	16	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	2	50,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	2	21	9,5%
Genel Toplam	**156**	**969**	**16,1%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma sonuçlarını mevsimlik işçi çalıştıran işyerlerinin sektörlere göre dağılımı açısından incelediğimizde, en fazla mevsimlik işçi çalıştıran sektörün %37,2 oranıyla İnşaat sektöründe olduğu görülmektedir. İnşaat sektörünü, %29,2 ile İmalat sektörü, %14,5 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü takip etmektedir.

Grafik 6. Kuruluş Yıllarına Göre İşyerlerinin Dağılım Oranları

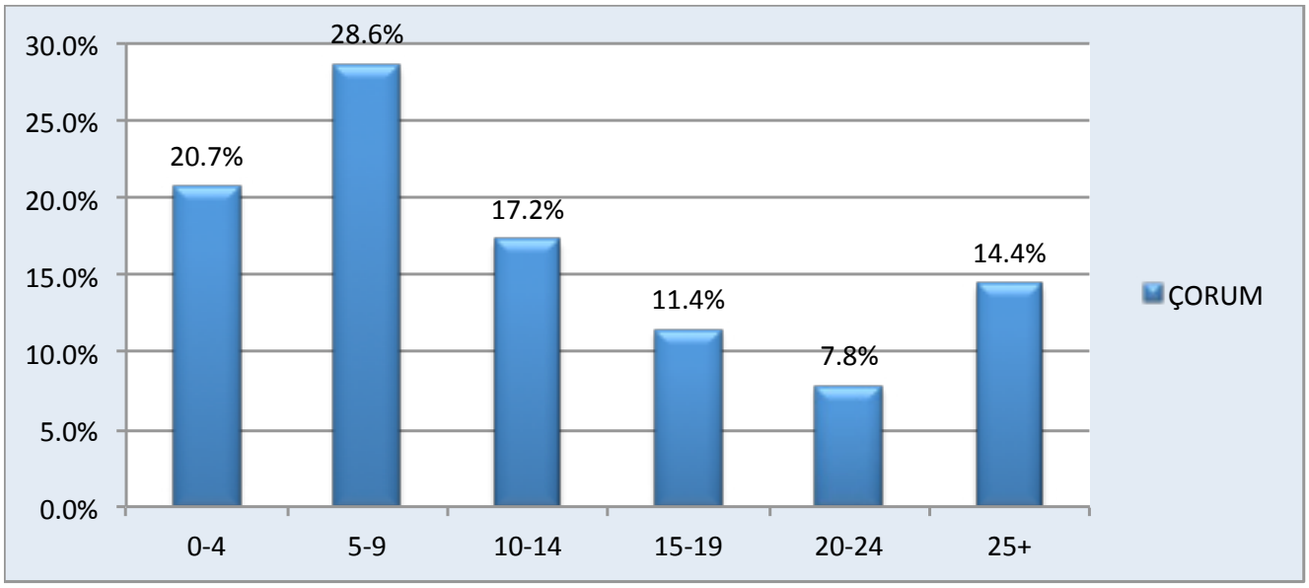

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma sonuçlarında işyerlerinin kuruluş yıllarına göre dağılımı incelendiğinde 5-9 yıldır faaliyette olan işyerlerinin toplam işyerleri içerisinde %28,6 oranında bir yer tutmaktadır. 0-4 yıldır faaliyette olan işyerlerinin yeri ise %20,7 oranında gerçekleşmiştir. Faaliyeti 10 yıl ve üzerinde faaliyet gösteren işyerlerinin oranı ise %50,8'dir.

2.2.2. MEVCUT İSTİHDAM

Tablo 13. Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları

Sektörler	Toplam Çalışan sayısı	Toplam Çalışanların Dağılımı
Madencilik ve taş ocakçılığı	224	0,9%
İmalat	13.002	50,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	51	0,2%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme	1	0,0%
İnşaat	2.671	10,4%
Toptan ve perakende ticaret; ...	4.528	17,6%
Ulaştırma ve depolama	701	2,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	894	3,5%
Bilgi ve iletişim	171	0,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	90	0,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	34	0,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	224	0,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.246	4,8%
Eğitim	829	3,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	753	2,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	26	0,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	264	1%
Genel Toplam	**25.708**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırmasına göre mevcut istihdamın sektörel dağılımı incelendiğinde toplam çalışanların yarısının İmalat sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde çalıştığı görülmektedir.

Çalışanların %17,4'ü Toptan ve perakende ticaret sektöründe, %10,4'ü de İnşaat sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinde çalışmaktadır. Sektörlerde faaliyet gösteren işyerleriyle çalışan sayıları paralel olarak sıralanmaktadır.

Grafik 7. Sektörlere Göre Çalışan Sayılarının Oransal Dağılımı

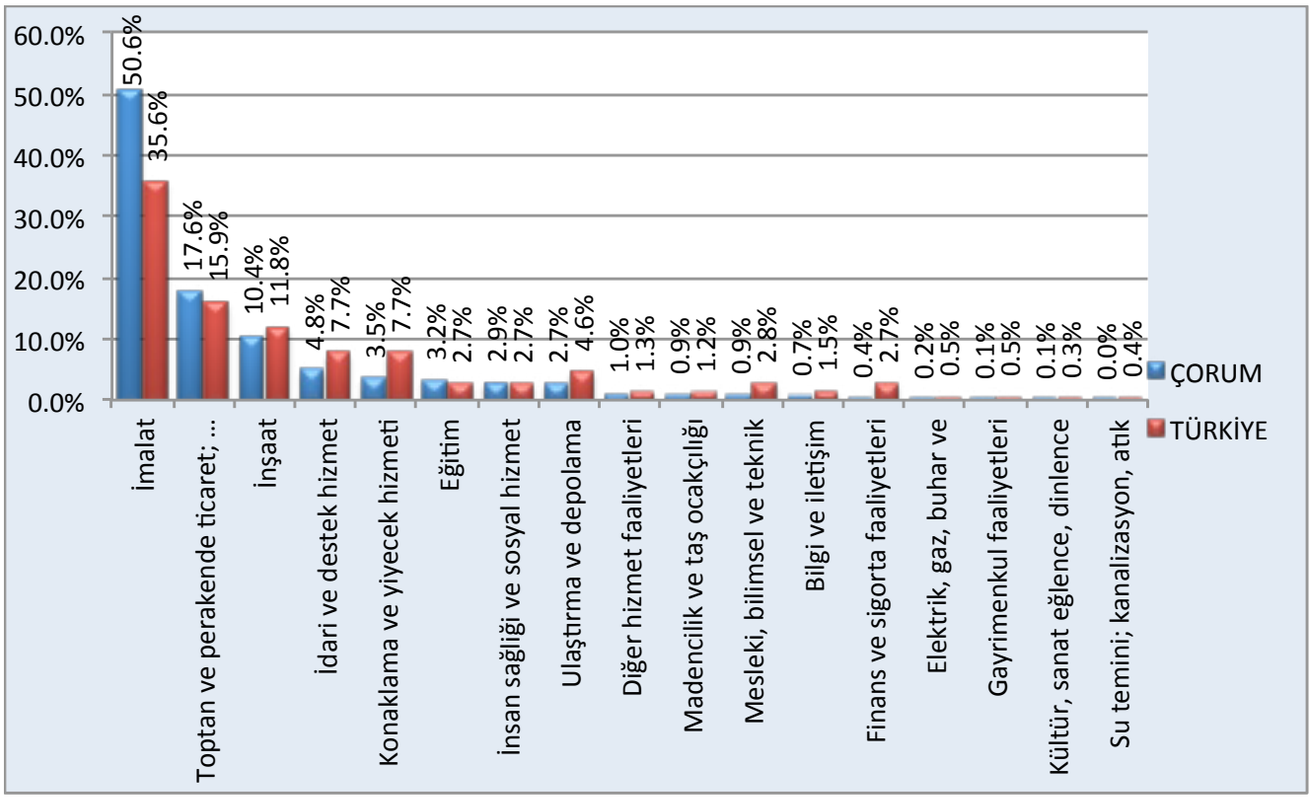

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Talep Araştırması kapsamında çalışan sayılarının sektörel dağılımına bakılacak olursa; Çorum ve Türkiye genelinde İmalat sektörü ilk sırada yer almaktadır. Çorum'da toplam çalışanlar içinde İmalat sektöründe çalışanların oranı %50,6 ile oldukça yüksektir. Bu oran mevcut istihdamın yarısından fazlasının İmalat sektöründe yer aldığını ve İmalat sektörünün önemini göstermektedir. İlimiz ve Türkiye genelinde Toptan ve perakende ticaret sektörü ikinci sırada yer alırken üçüncü sırada İnşaat sektörü yer almaktadır. Türkiye genelinde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetlerinde çalışanların oranı %0,4 iken ilimizde bu sektörde çalışan bulunmamaktadır.

Tablo 14. Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

Sektörler	Toplam Çalışan Sayısı	İşveren Sayısı	Ortalama Çalışan Sayısı
Madencilik ve taş ocakçılığı	224	10	22
İmalat	13.002	270	48
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	51	4	13
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	1	1
İnşaat	2.671	176	15
Toptan ve perakende ticaret; ...	4.528	261	17
Ulaştırma ve depolama	701	45	16
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	894	50	18
Bilgi ve iletişim	171	6	29
Finans ve sigorta faaliyetleri	90	5	18
Gayrimenkul faaliyetleri	34	3	11
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	224	25	9
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.246	36	35
Eğitim	829	38	22
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	753	16	47
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	26	2	13
Diğer hizmet faaliyetleri	264	21	13
Genel Toplam	**25.708**	**969**	**27**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İlimizde çalışan sayılarının sektörlere göre ortalamasına bakıldığında İmalat sektöründe her iş yerine ortalama 48 kişi düşmektedir. Bunu 47 kişi ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, 35 kişi ile İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve 29 kişi ile Bilgi ve iletişim sektörleri takip etmektedir.

Tablo 15. Çalışanların Cinsiyete Göre Sektörel Dağılımı

Sektörler	Erkek	Kadın	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	200	24	224
İmalat	9.841	3.161	13.002
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	38	13	51
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme	1	0	1
İnşaat	2.500	170	2.671
Toptan ve perakende ticaret; ...	3.693	835	4.528
Ulaştırma ve depolama	668	33	701
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	700	194	894
Bilgi ve iletişim	153	18	171
Finans ve sigorta faaliyetleri	54	36	90
Gayrimenkul faaliyetleri	33	1	34
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	167	57	224
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.016	230	1.246
Eğitim	520	309	829
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	303	450	753
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	16	10	26
Diğer hizmet faaliyetleri	217	47	264
Genel Toplam	**20.120**	**5.588**	**25.708**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İlimizde faaliyet gösteren sektörlerdeki çalışanların kadın – erkek sayılarını incelendiğinde 20.120 erkek, 5,588 kadın çalışan bulunduğu görülmektedir. Kadınların ve erkeklerin en fazla çalıştığı sektör İmalat ile Toptan ve perakende sektörleridir. Kadın ve erkeklerin en az çalıştığı sektörler ise Gayrimenkul faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörleridir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe 1 erkek çalışan bulunurken kadın çalışan bulunmamaktadır.

Grafik 8. Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Çalışanların Oransal Dağılımı

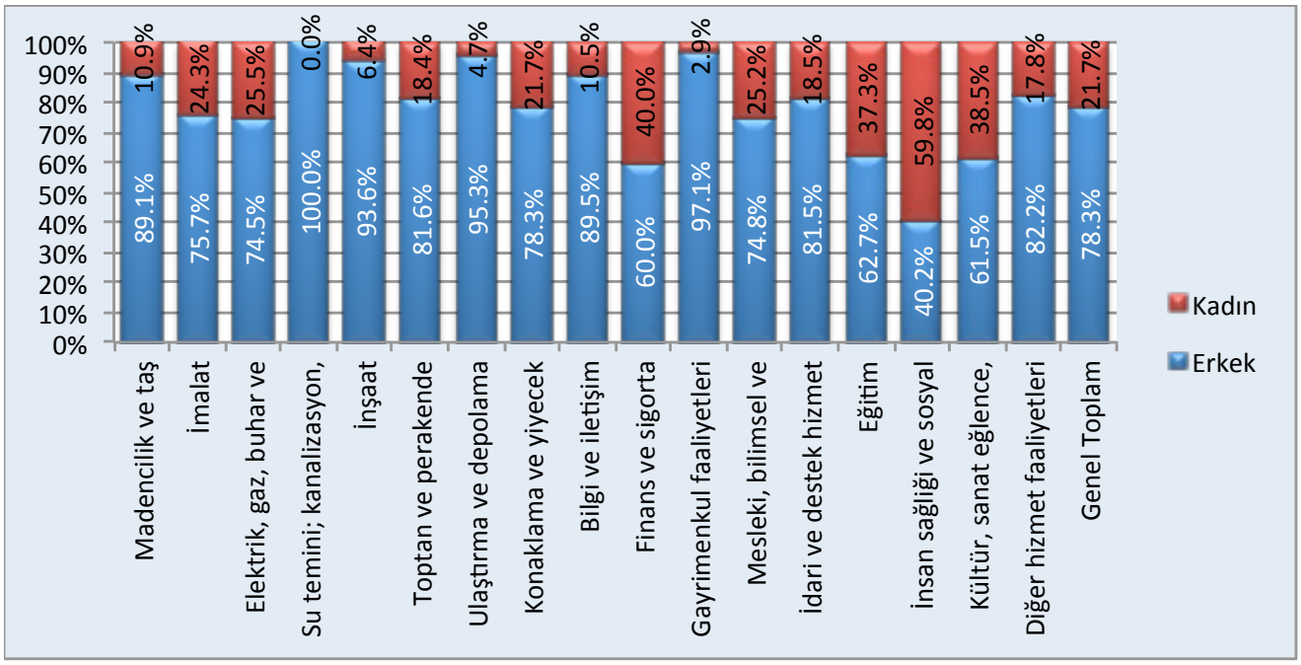

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında sektörlere ve cinsiyete göre çalışanların oransal dağılımı incelendiğinde, ilimizde çalışanların %78,3'ü erkek %21,7'si kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe çalışanların tamamı erkektir. Gayrimenkul faaliyetlerinde çalışanların %97,1'i, İnşaat sektöründe çalışanların %93,6'sı, Madencilik ve Taş ocakçılığı sektöründe çalışanların ise %89,1'i erkektir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe kadın çalışanların oranı erkek çalışanlardan fazladır. Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe çalışanların %40'ı, Kültür, sanat, eğlence ve spor sektöründe çalışanların %38,5'i ve Eğitim sektöründe çalışanların %37,3'ü kadındır.

Bu oranları değerlendirirken sektördeki çalışan sayısını da göz ardı etmemek gerekir.

Tablo 16. Çalışanların Meslek Gruplarına Göre ve Cinsiyete Göre Dağılım

Meslek Grupları	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.138	640	1.778
Hizmet Ve Satış Elemanları	2.591	893	3.484
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2.484	847	3.331
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	64	1	65
Profesyonel Meslek Mensupları	1.019	516	1.535
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5.333	472	5.806
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.269	241	1.511
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	5.678	1.880	7.558
Yöneticiler	543	98	641
Genel Toplam	**20.120**	**5.588**	**25.708**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Çalışanların Meslek gruplarına göre ve cinsiyete göre dağılımına bakıldığında en fazla istihdamın bulunduğu meslek grubu Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubudur. Bu grubu sırasıyla Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Hizmet ve satış elemanları ve Nitelik gerektirmeyen meslekler grubu takip etmektedir.

Grafik 9. Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Kadın Erkek Dağılımı

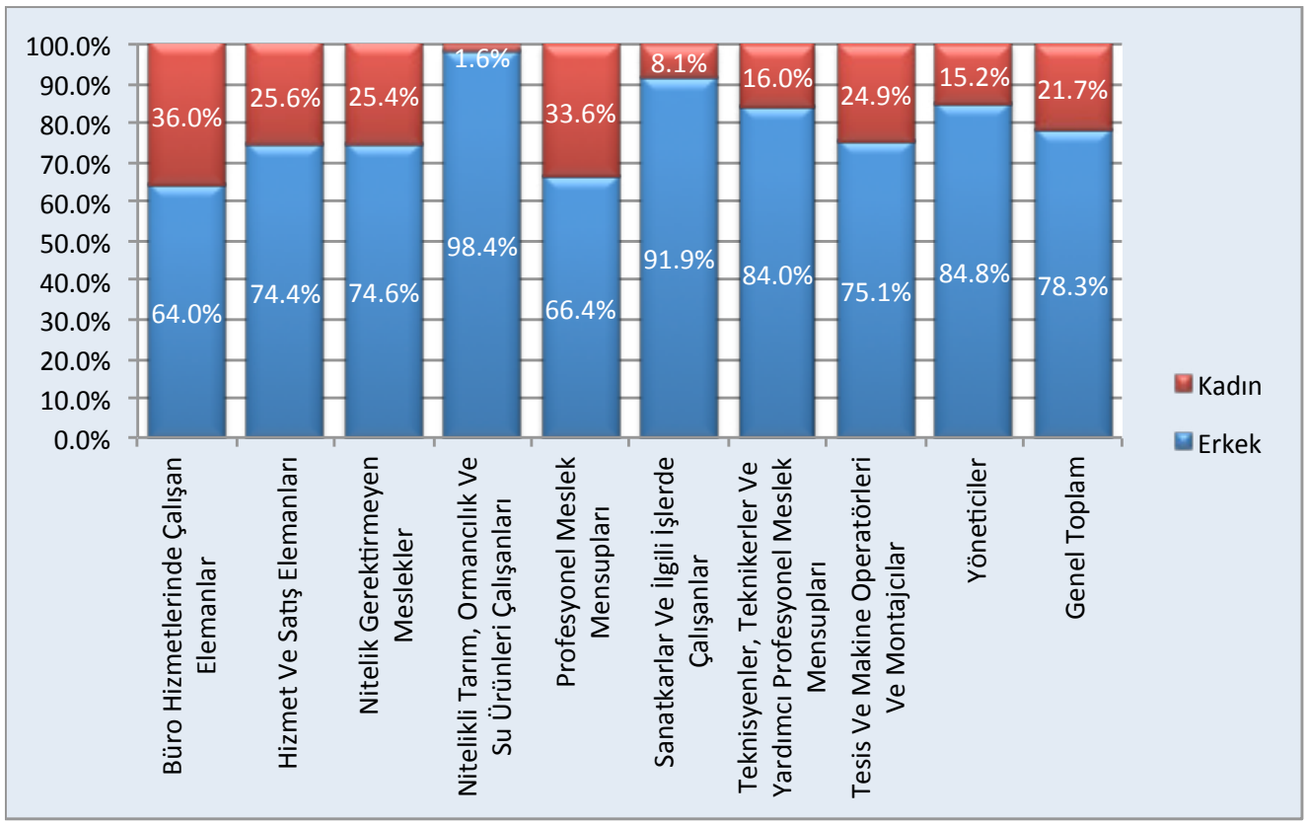

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Meslek gruplarına göre çalışan sayılarının kadın – erkek dağılımı incelendiğinde meslek grupları içerisinde Büro hizmetleri meslek grubundaki çalışan kadınların oranı %36 ile en yüksektir. Bu grubu Profesyonel meslek grupları, Hizmet ve satış elemanları ve Nitelik gerektirmeyen meslek grupları takip etmektedir. En az çalışanı olan meslek grubu ise Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubudur.

Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda çalışanların %98,4'ü erkektir. Bu meslek grubundaki çalışanların tamamına yakını erkek çalışanlardan oluşmaktadır. Erkeklerin en düşük oranda çalıştığı meslek grubu Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubudur. Toplamda çalışanların %78,3'ü erkek, %21,7'si kadındır.

Grafik 10. Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Dağılımı

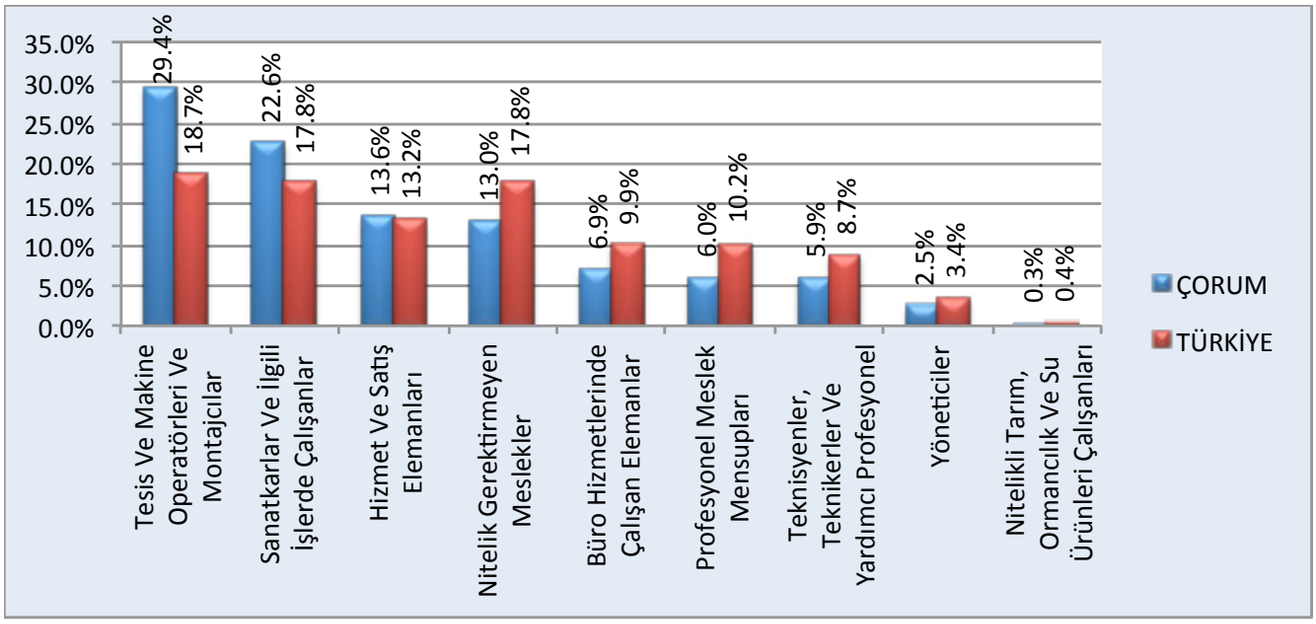

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İlimizde çalışanların meslek gruplarına göre dağılımında en fazla payı %29,4 ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek gurubu almaktadır. Bu meslek grubu Türkiye genelinde de %18,7 ile ilk sıradadır. İlimizde ikinci sırada %22,6 ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. En az çalışanı olan meslek grubu ise %0,3 ile Nitelikli Tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları olarak görülmektedir. Nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda çalışanların toplam çalışanlara oranı Türkiye'de %17,8 iken İlimizde bu oran %13'tür.

Tablo 17. Cinsiyete Göre En Çok Çalışılan Meslekler

ERKEK	KADIN	GENEL
Fırın İşçisi (Tuğla, Kiremit...)	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Tuğla İmal İşçisi	Temizlik Görevlisi	Fırın İşçisi (Tuğla, Kiremit...)
Temizlik Görevlisi	Ön Muhasebeci	Temizlik Görevlisi
Gaz Altı Kaynakçısı	Aşçı	Tuğla İmal İşçisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Ön Muhasebeci
Pazarlamacı	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Gaz Altı Kaynakçısı
Beden İşçisi (Genel)	Kasiyer	Beden İşçisi (İnşaat)
Ön Muhasebeci	Sekreter	Aşçı
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Çaycı	Pazarlamacı
Şoför-Yük Taşıma	Büro Memuru (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Güvenlik Görevlisi (Silahsız)	Ütücü	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Garson (Servis Elemanı)	Kalite Kontrolcü-Tekstil	Şoför-Yük Taşıma
Güvenlik Görevlisi	Hemşire	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Makineci (Dikiş)	Astar Kesme Makinesi Oper.(Ayakkabı)	Ütücü
İdari İşler Müdürü	Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	Büro Memuru (Genel)
Hamal	Unlu Mamuller Paketleme İşçisi	Garson (Servis Elemanı)
Ağır Kamyon Şoförü	Reyon Görevlisi	Kasiyer
Aşçı	Fırın İşçisi (Tuğla, Kiremit...)	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş
Tuğla Ve Kiremit Presçisi (Elle)	Bulaşıkçı (Stevard)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)
Bekçi	Tuğla İmal İşçisi	Güvenlik Görevlisi

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre çalışanların en çok çalıştıkları meslekler incelendiğinde, Erkeklerin en fazla çalıştığı meslekler sırasıyla Fırın işçisi (tuğla, kiremit…), Tuğla imal işçisi, Temizlik görevlisi, Gaz altı kaynakçısı, Beden işçisi (inşaat)'dir. Kadınların en fazla çalıştığı meslekler ise sırasıyla, Makineci (dikiş), Temizlik görevlisi, Ön muhasebeci, Aşçı, Ortaçı/Ayakçı (tekstil) meslekleridir.

2.3. AÇIK İŞ VERİLERİ

Çorum İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında açık iş, saha uygulaması sürecinde ziyaret edilen işyerlerinde işverenlerin ihtiyaç duydukları meslekleri ifade etmektedir. Yapılan ziyaretler sonucunda, referans dönemi esas alınmak üzere, Çorum genelinde toplam 548 adet açık iş, Türkiye genelinde ise 198.582 adet açık iş tespit edilmiştir.

2.3.1. SEKTÖRLERE GÖRE AÇIK İŞ ORANI

Tablo 18. Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımı ve Açık İş Oranları

Sektör	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	
			2014	2013
Madencilik ve taş ocakçılığı	16	2,8%	6,5%	1,6%
İmalat	308	56,3%	2,3%	3,8%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	22	3,9%	0,8%	3,6%
Toptan ve perakende ticaret;…	95	17,4%	2,1%	4,8%
Ulaştırma ve depolama	6	1,1%	0,9%	2,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	55	10,0%	5,8%	4,8%
Bilgi ve iletişim	5	0,9%	2,8%	3,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	2,8%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	0,8%	1,9%	7,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4	0,7%	0,3%	0,6%
Eğitim	12	2,3%	1,5%	0,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	17	3,1%	2,2%	3,5%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	3	0,5%	1,1%	3,5%
Toplam	**548**	**100%**	**2,1%**	**3,6%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında İlimizde sektörlere göre açık iş dağılımı incelendiğinde açık iş sayısı en yüksek olan sektör İmalat sektörüdür. %56,3 oranı ile de açık iş dağılımı en yüksek olan sektör İmalat sektörüdür. Açık işlerin yarısından fazlası bu sektörde yer almaktadır. Toptan ve perakende ticaret sektörü %17,4

açık iş dağılımı oranı ile ikinci sırada yer almaktadır. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü bu sektörü takip etmektedir.

İlimizde 2013 yılında %3,6 olan açık iş oranı 1,5 oranında düşerek 2014 yılında %2,1 oranında gerçekleşmiştir. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe 2013 yılında %1,6 olan açık iş oranı 2014 yılında 4,9 oranında artarak %6,5 oranında gerçekleşmiştir. İnşaat sektöründe 2013 yılında %3,6 olan oran 2014 yılında 2,8 azalarak %0,8 oranında gerçekleşmiştir. Finans ve sigorta faaliyetlerinde ise 2013 yılında %2,8 olan açık iş oranı 2014 yılında %0'dır.

Ancak açık iş oranı değerlendirilirken ilgili sektördeki açık işler ve çalışan sayılarının göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Örneğin açık iş sayısı İmalat sektöründe ilk sırada iken açık iş oranında ilk sırada Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü yer almaktadır.

Grafik 11. Sektörlere Göre Açık İş Oranları, Türkiye

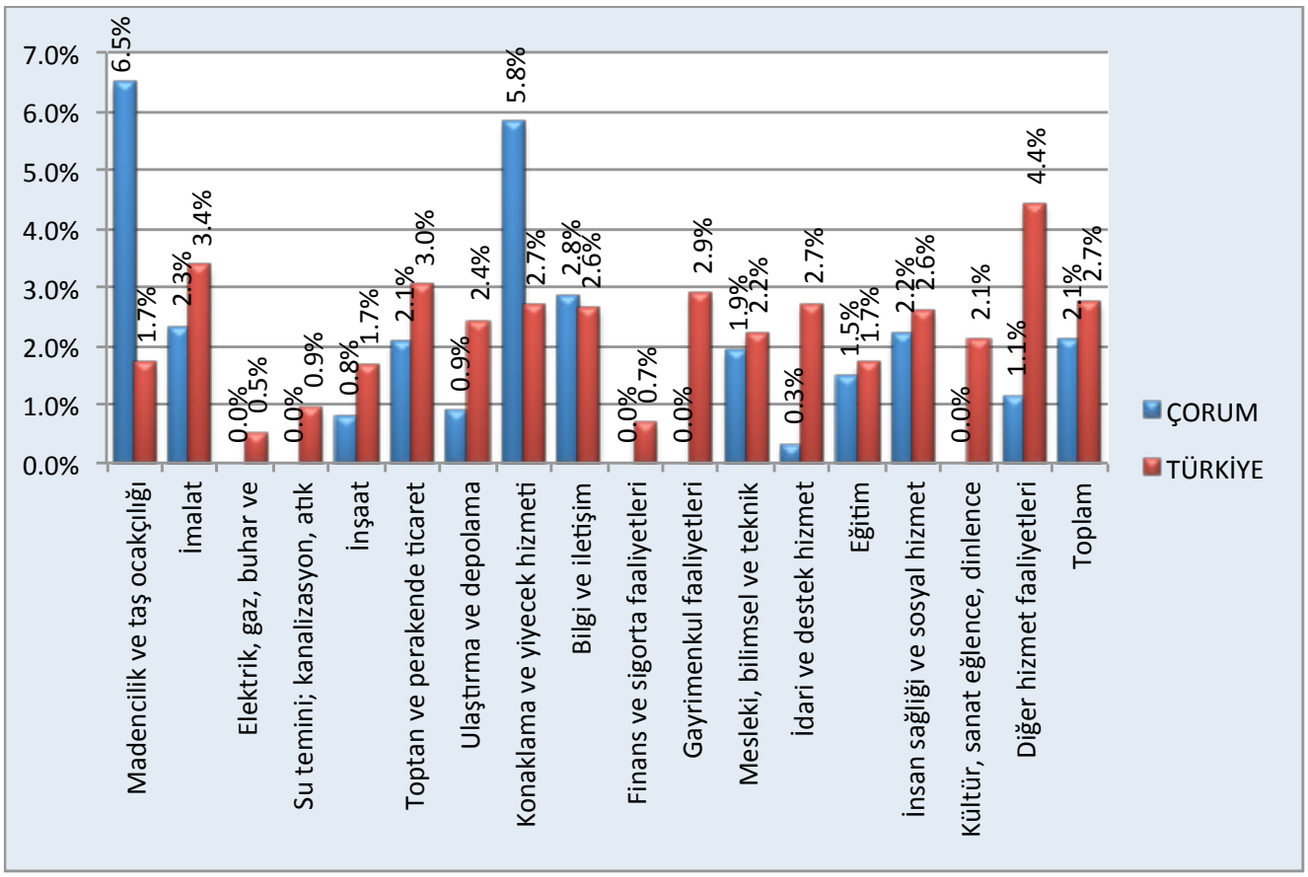

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Sektörlere göre açık iş oranlarının dağılımı incelendiğinde İlimizde ilk sırada %6,5 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü yer alırken, Türkiye genelinde ilk sırada %4,4 ile Diğer hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü ilimizde %5,8 ile ikinci sırada yer alırken Türkiye genelinde %3,4 İmalat sektörü yer almaktadır. Bu sıralamayı ilimizde Toptan ve perakende ticaret sektörü, Türkiye genelinde de Bilgi ve iletişim sektörü takip etmektedir. İlimizde açık iş oranı %2,1 iken Türkiye genelinde %2,7 oranındadır. İlimizdeki oran Türkiye geneli ortalamasının altındadır.

Tablo 19. Cinsiyete Göre Açık İş Oranı

Cinsiyet	Açık İş Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
Kadın	68	5.588	1,2%
Erkek	270	20.120	1,3%
Toplam	**548**	**25.708**	**2,1%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İlimizdeki açık iş sayısının cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde işverenler toplam 548 adet açık iş talebinin yaklaşık yarısını erkek tercih etmişlerdir. Kadın tercih oranı %12,4 iken, işverenlerin % 38,3'ü açık işlerde erkek – kadın Farketmez seçeneğini tercih etmişlerdir.

Tablo 20. Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Açık İş Verme Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	10	2	22,2%
İmalat	270	59	21,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme	1	0	0,0%
İnşaat	176	11	6,5%
Toptan ve perakende ticaret;...	261	39	14,9%
Ulaştırma ve depolama	45	4	9,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	50	23	46,0%
Bilgi ve iletişim	6	1	16,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25	4	17,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	36	2	5,6%
Eğitim	38	5	13,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	16	5	31,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	0	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	21	2	9,5%
Toplam	**969**	**158**	**16,3%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ziyaret edilen 969 adet işyerinin %16,3'ü Kurumumuza açık iş talebinde bulunmuştur. Açık işveren sayısı en yüksek olan sektör İmalat sektörüdür. Bu sektörde çalışan sayısı yüksek olduğundan açık iş verme oranında daha geri sıralarda yer almaktadır. Açık verme oranları incelendiğinde ilk sırada %46 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektörü İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Grafik 12. Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

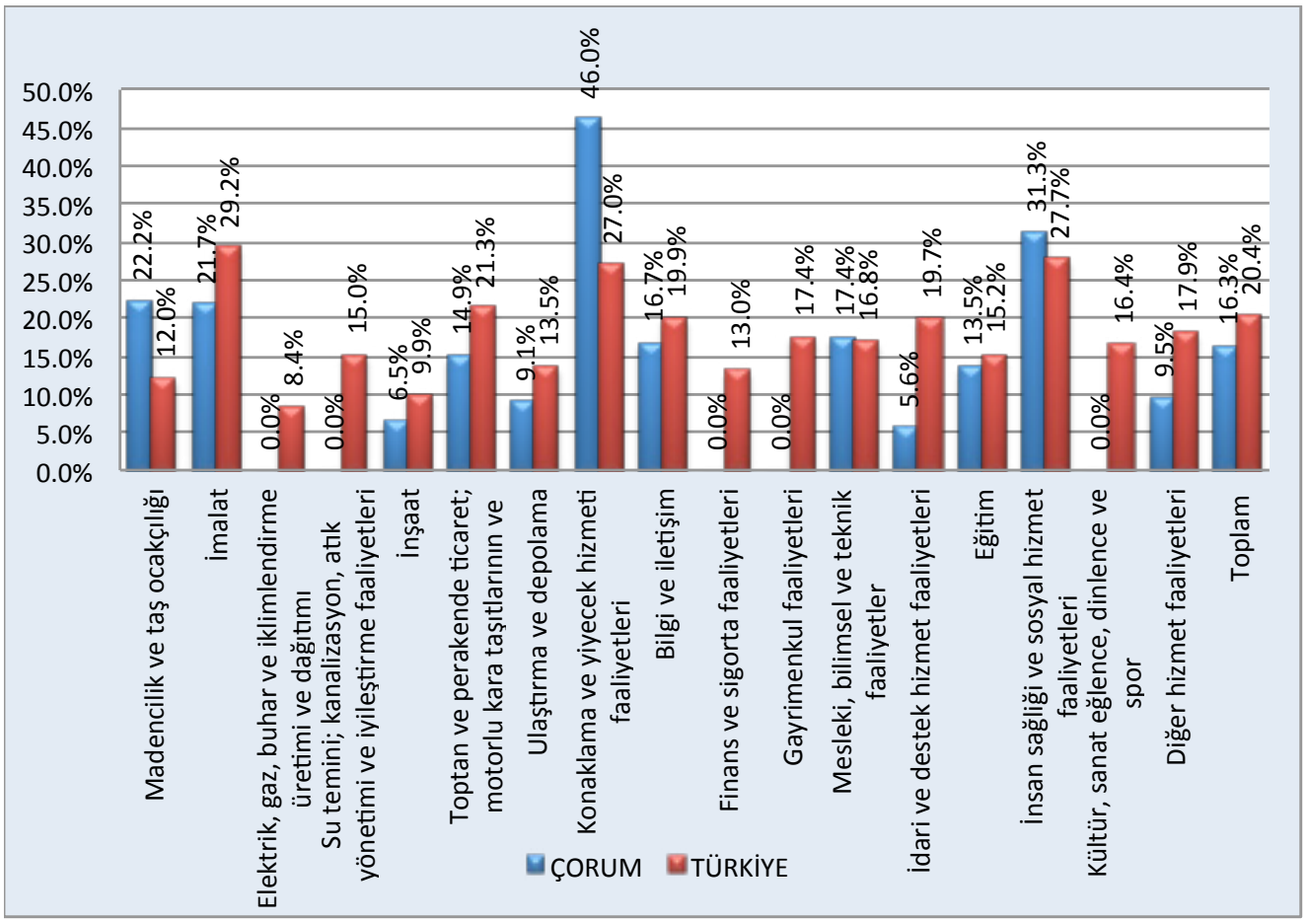

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Yapılan araştırma sonuçlarına göre açık işi olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelendiğinde, İlimizde ilk sırada %46 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Türkiye genelinde ise %29,2 ile İmalat sektörü yer almaktadır. İlimizde ikinci sırada %31,3 ile Türkiye genelinde de %27,7 oranıyla İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektörleri İlimizde Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü, Türkiye genelinde Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

Tablo 21. Sektörlere ve İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

Sektörler	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	100%	0,0%	50,0%	0,0%	0,0%	22,2%
İmalat	33,3%	27,3%	31,7%	13,9%	3,7%	11,5%	21,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	2,0%	5,5%	4,5%	8,3%	22,2%	28,6%	6,5%
Toptan ve perakende ticaret; ...	15,4%	16,4%	11,5%	23,3%	8,0%	14,6%	14,9%
Ulaştırma ve depolama	20,0%	12,5%	0,0%	8,3%	0,0%	0,0%	9,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliy...	42,1%	47,1%	66,7%	33,3%	50,0%	33,3%	46,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	16,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	27,3%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	17,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	12,5%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	5,6%
Eğitim	0,0%	27,3%	10,0%	0,0%	0,0%	33,3%	13,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliy...	100%	44,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	31,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	10,0%	9,5%
Genel Toplam	**23,3%**	**31,8%**	**17,5%**	**11,7%**	**4,0%**	**11,8%**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında sektörlere ve işyerlerinin yaşına göre açık verme oranları incelendiğinde, en yüksek açık iş verme oranı Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe gerçekleşirken bu sektörde en yüksek açık iş %66,7 ile 10-14 yaş aralığında faaliyet gösteren işyerleri tarafından verilmiştir. İkinci sırada %22,2 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki 5-9 yaş aralığında faaliyet gösteren işyerlerinin tamamı, 15-19 yaş aralığında faaliyet gösteren işyerlerinin de yarısı açık iş talebinde bulunmuştur.

İşyerlerinin yaş aralığına göre açık iş verme oranlarında %31,8 ile ilk sırada 5-9 yaş aralığında faaliyet gösteren, ikinci sırada %23,3 ile 0-4 yaş aralığında faaliyet gösteren işyerleri yer almaktadır. 20-24 yaş aralığında faaliyet gösteren işyerleri %4 oranıyla en son sırada yer almaktadır.

Tablo 22. Açık İşlerin Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Sektör	İŞKUR Aracılığıyla	Gazete-İlan vb.	Akraba-Eş Dost	İnternet -Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Madencilik ve taş ocakçılığı	100%	0,0%	71,4%	0,0%	0,0%
İmalat	76,1%	38,7%	77,4%	6,9%	3,9%
İnşaat	36,8%	42,1%	52,6%	15,8%	0,0%
Toptan ve perakende ticaret; ...	74,2%	37,6%	62,4%	19,4%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	100%	83,3%	100%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	50,9%	52,7%	87,3%	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	100%	0,0%	0,0%	100%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25,0%	0,0%	75,0%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	100%	75,0%	75,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	75,0%	16,7%	91,7%	8,3%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	70,6%	0,0%	70,6%	76,5%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	100%	66,7%	100%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**72,5%**	**37,5%**	**74,4%**	**11,3%**	**2,2%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları incelendiğinde sektörlere göre arama kanallarının dağılımında Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe, Ulaştırma ve depolama sektöründe, İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe, Bilgi ve iletişim sektöründe ve Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin %100'ü açık işlerin karşılanmasında işçi arama kanalı olarak İŞKUR'dan yararlandıklarını belirtmişlerdir. Gazete ilan vb. arama kanalını kullananlarda en yüksek oran %83,3 ile Ulaştırma ve depolama sektöründe faaliyet gösteren işyerleridir. Ulaştırma ve depolama sektörü ile Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı Açık işlerinin karşılanmasında Akraba – Eş dost arama kanalını kullanmaktadır. İnternet-Sosyal medya kanalını kullanan işverenlerden Bilgi ve İletişim sektöründe faaliyet gösteren işverenlerin %100'ü bu arama kanalını kullanmaktadır. İlimizde açık işlerin karşılanmasında özel istihdam büroları seçeneğinin kullanan tek sektör %3,9 ile İmalat sektörüdür.

Tablo 23. Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektörler	Kadın	Erkek	Farketmez	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	16	0	0,0%	100%	0,0%	16
İmalat	40	124	144	13,1%	40,3%	46,6%	308
İnşaat	2	15	5	10,5%	68,4%	21,1%	22
Toptan ve perakende ticaret; ...	8	69	18	8,6%	72,0%	19,4%	95
Ulaştırma ve depolama	0	5	1	0,0%	83,3%	16,7%	6
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3	33	19	5,5%	60,0%	34,5%	55
Bilgi ve iletişim	0	5	0	0,0%	100%	0,0%	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	1	2	25,0%	25,0%	50,0%	4
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0	0	4	0,0%	0,0%	100%	4
Eğitim	3	0	9	25,0%	0,0%	75,0%	12
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	10	0	7	58,8%	0,0%	41,2%	17
Diğer hizmet faaliyetleri	0	3	0	0,0%	100%	0,0%	3
Genel Toplam	**68**	**270**	**209**	**12,4%**	**49,4%**	**38,2%**	**548**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Yapılan araştırma sonuçları incelendiğinde açık işlerin karşılanmasında kadın çalışan tercih edeceklerini beyan eden işyerlerinden en yüksek orana sahip sektör %58,8 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerindeki işyerleridir. İkinci sırada %25 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri ve Eğitim sektörü yer almaktadır. Ulaştırma ve depolama sektöründeki işverenler açık işlerin karşılanmasında erkek eleman tercih etmemişlerdir.

Açık işlerin karşılanmasında Madencilik ve taş ocakçılığı, Bilgi ve iletişim, Diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı açık işlerin karşılanmasında erkek eleman tercihinde bulunmuşlardır. İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörü, Eğitim sektörü ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı da açık işlerin karşılanmasında erkek eleman tercih etmemişlerdir.

İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin tamamı açık işlerin karşılanmasında herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründeki işyerlerinin %50'si, İmalat sektöründeki işyerlerinin %46,6'sı da açık işlerin karşılanmasında farketmez seçeneğini tercih etmişlerdir.

Tablo 24. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Dağılımı Ve Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	150	7.558	27,5%	2,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	141	5.806	25,8%	2,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	84	3.331	15,4%	2,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	72	3.484	13,1%	2,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	48	1.535	8,8%	3,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	26	1.778	4,7%	1,4%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	25	1.511	4,5%	1,6%
Yöneticiler	1	641	0,2%	0,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	65	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**548**	**25.708**	**100%**	**2,1%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre meslek gruplarına göre açık iş dağılımı incelendiğinde en fazla açık iş verilen meslek grubu Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubudur. Bu meslek grubu alınan toplam açık işlerin %27,5'ini oluşturmaktadır. İkinci sırada Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu, üçüncü sırada Nitelik gerektirmeyen meslekler grubu yer almaktadır.

Meslek gruplarına göre açık iş oranı incelendiğinde, Profesyonel meslek mensupları %3 ile ilk sırada yer almaktadır. Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu %2,4 ile ikinci sırada yer alırken, bu meslek grubunu %2 oranıyla Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu ile Hizmet ve satış elemanları meslek grubu takip etmektedir.

Tablo 25. Meslek Gruplarına Göre Açık İş Dağılımı Ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	2013		2014	
	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	33,3%	3,8%	27,5%	2,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	24,7%	4,4%	25,8%	2,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	8,0%	2,4%	15,4%	2,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	16,6%	4,1%	13,1%	2,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	6,0%	3,5%	8,8%	3,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4,1%	2,4%	4,7%	1,4%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	6,7%	4,5%	4,5%	1,6%
Yöneticiler	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,4%	3,5%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**100%**	**3,6%**	**100%**	**2,1%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

2013 yılında yapılan araştırma sonuçlarına göre açık iş oranı %3,6 iken 2014 yılında bu oran 1,5 puan düşerek %2,1 olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılındaki açık iş oranı en yüksek olan meslek grubu Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları meslek grubu iken 2014 yılında Profesyonel meslek mensupları meslek grubudur. 2013 yılında Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ikinci sırada yer alırken 2014 yılında Nitelik gerektirmeyen meslekler grubu yer almaktadır.

Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu 2013 yılındaki açık işlerin %33,3'ünü, 2014 yılındaki açık işlerin de %27,5'ini oluşturarak ilk sırada yer almaktadır. Bu meslek grubunu Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu takip etmektedir.

Tablo 26. Açık İşlerin Meslek Grubuna Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Farketmez	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	7	8	10	28%	32%	40%	26
Hizmet Ve Satış Elemanları	8	37	27	11%	51%	38%	72
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	6	29	50	7%	34%	59%	84
Profesyonel Meslek Mensupları	10	9	29	21%	19%	60%	48
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1	126	14	1%	89%	10%	141
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0	19	6	0%	75%	25%	25
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	35	43	72	24%	29%	48%	150
Yöneticiler	0	0	1	0%	0%	100%	1
Genel Toplam	**68**	**270**	**209**	**12%**	**49%**	**38%**	**548**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde kadınlarda en yüksek oran %28,4 ile Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubundadır. Bu meslek grubunu %23,5 ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu takip etmektedir. Erkeklerde en yüksek oran %89,2 ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. İkinci sırada %75,4 ile Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları grubu yer almaktadır, bu meslek grubundaki işverenler açık işlerin karşılanmasında kadın eleman tercihinde bulunmamışlardır. Yöneticiler meslek grubunda yer alan işyerlerinin tamamı açık işlerin karşılanmasında herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Profesyonel meslek mensupları grubunda yer alan işyerlerinin yarısından fazlası da açık işlerin karşılanmasında herhangi bir cinsiyet tercihi belirtmeyerek farketmez seçeneğini tercih etmişlerdir.

Tablo 27. Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı

MESLEKLER	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı
Gaz Altı Kaynakçısı	38	7%
Beden İşçisi (Genel)	37	7%
Makineci (Dikiş)	35	6%
Garson (Servis Elemanı)	29	5%
Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	25	5%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	25	5%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	22	4%
Ütücü	19	4%
Ön Muhasebeci	14	3%
Hemşire	11	2%
Kalite Kontrolcü-Tekstil	10	2%
Fırın İşçisi (Tuğla, Kiremit Ve Benzeri İnşaat Elemanları)	10	2%
Mermer İşçisi	10	2%
Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	9	2%
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	8	2%
Tuğla Ve Kiremit Presçisi (Elle)	7	1%
Elektrik Teknikeri	6	1%
Temizlik Görevlisi	6	1%
Teknik Ressam	6	1%
Makine Mühendisi	6	1%
Diğer	213	39%
Toplam	**548**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre İlimiz genelinde toplam 548 adet açık iş talebi alınmıştır. Mesleklere göre açık iş dağılımı incelendiğinde ilk beş sırada yer alan meslekler; Gaz altı kaynakçısı, Beden işçisi (genel), Makineci (dikiş), Garson (servis elemanı), Ayakkabı imalatçısı (sayacı)'dır. İlk beş sırada yer alan mesleklerdeki açık iş sayısı toplam açık iş sayısının %30'unu oluşturmaktadır.

Tablo 28. Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Gaz Altı Kaynakçısı	0	38	0,0%	13,9%
Beden İşçisi (Genel)	0	4	0,0%	1,5%
Makineci (Dikiş)	10	0	14,9%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	0	19	0,0%	7,1%
Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	25	0	37,1%	0,0%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	0	0	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1	20	1,7%	7,5%
Ütücü	0	0	0,0%	0,0%
Ön Muhasebeci	4	4	6,3%	1,5%
Hemşire	10	0	14,7%	0,0%
Kalite Kontrolcü-Tekstil	0	0	0,0%	0,0%
Fırın İşçisi (Tuğla, Kiremit Ve Benzeri İnşaat Elemanları)	0	10	0,0%	3,7%
Mermer İşçisi	0	10	0,0%	3,6%
Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)	0	9	0,0%	3,4%
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	0	8	0,0%	3,1%
Tuğla Ve Kiremit Presçisi (Elle)	0	7	0,0%	2,6%
Elektrik Teknikeri	0	6	0,0%	2,3%
Temizlik Görevlisi	2	0	3,0%	0,0%
Teknik Ressam	0	2	0,0%	0,7%
Makine Mühendisi	0	4	0,0%	1,5%
Genel Toplam	**68**	**270**	**100%**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Açık İşlerin mesleklere ve cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde, en yüksek oranda erkek tercihin edilen meslek %13,9 ile Gaz altı kaynakçısı mesleğidir. Bu mesleği %7,5 ile Kaynakçı (oksijen ve elektrik), %7,1 ile de Garson(servis elemanı) mesleği takip etmektedir.

Kadın tercih edilen mesleklerin ilk sırasında %37,1 ile Ayakkabı imalatçısı (sayacı) mesleği gelmektedir. Bu mesleği %14,7 ile Hemşire mesleği takip etmektedir. Açık işlerde erkek tercih edilen meslekler incelendiğinde bedensel güce dayalı meslekler, kadın tercih edilen meslekler incelendiğinde de beceri gerektiren mesleklerin yer aldığı görülmektedir.

Tablo 29. Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fazla Mesaiye Kalabilme	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Ahlakına Sahip Olma	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Seyahat Edebilme Esnekliği	Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki / Teknik Bilgi ve Tecrübe
Gaz Altı Kaynakçısı	0,0%	35,2%	70,2%	16,4%	30,0%	54,1%	37,6%	0,0%	13,4%	32,5%	65,1%	0,0%	94,6%
Beden İşçisi (Genel)	0,0%	91,4%	100%	11,1%	17,0%	100%	2,8%	0,0%	0,0%	8,3%	17,0%	0,0%	17,0%
Makineci (Dikiş)	0,0%	42,9%	71,4%	42,9%	28,6%	57,1%	0,0%	0,0%	0,0%	28,6%	71,4%	0,0%	28,6%
Garson (Servis Elemanı)	13,7%	82,9%	79,4%	48,3%	58,9%	96,6%	0,0%	17,1%	0,0%	41,6%	48,6%	10,7%	55,1%
Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	100%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	0,0%	100%	100%	0,0%	0,0%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	60,0%	0,0%	100%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	0,0%	80,6%	95,3%	56,9%	90,0%	95,3%	75,4%	0,0%	47,2%	66,3%	90,0%	0,0%	81,2%
Ütücü	0,0%	100%	100%	26,3%	0,0%	73,7%	0,0%	0,0%	0,0%	10,5%	78,9%	0,0%	73,7%
Ön Muhasebeci	100%	56,5%	70,5%	78,0%	78,1%	78,1%	21,2%	21,1%	0,0%	42,8%	70,6%	0,0%	85,9%
Hemşire	9,1%	90,9%	90,9%	100%	100%	100%	0,0%	0,0%	0,0%	9,1%	90,9%	0,0%	9,1%
Genel Toplam	**17,8%**	**63,7%**	**74,0%**	**34,3%**	**42,3%**	**83,9%**	**14,5%**	**8,8%**	**7,1%**	**40,6%**	**55,6%**	**3,0%**	**64,7%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Çorum İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında mesleklerin becerilere göre dağılımı incelendiğinde, ilk sırada yer alan Gaz altı kaynakçısı talebinde bulunan işverenlerin %94,6'sı Yeterli mesleki/Teknik bilgi ve tecrübeye sahip olma becerisi, %70,2'si Fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi, % 65,1'i Takım çalışması becerisi, %54,1'i, İş ahlakına sahip olma becerisi, %37,6'sı Proje tabanlı çalışma becerisi, %35,2'si Fazla mesaiye kalabilme becerisi, %32,5'i Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerisi, %16,4'ü Hesap yapabilme (analitik beceri) becerisi, %13,4'ü de Seyahat edebilme esnekliği becerisi talep etmişlerdir. Beden işçisi Mesleğinde talepte bulunan işverenlerin tamamı Fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi ile İş Ahlakına sahip olma becerisi talep etmişlerdir.

Beden işçisi mesleği talebinde bulunan işverenlerin tamamı Fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi ile İş ahlakına sahip olma becerisi talep etmektedirler. Makineci (dikiş) mesleğinde talepte bulunan işverenlerin de %71,4'ü Fiziki ve bedensel yeterlilik ile Takım çalışması becerisi talebinde bulunmuşlardır.

Tablo 30. Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Meslekler	İŞKUR Aracılığıyla	Gazete-İlan vb.	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Gaz Altı Kaynakçısı	81,2%	13,4%	75,4%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	91,4%	86,2%	94,1%	0,0%	0,0%
Makineci (Dikiş)	100%	0,0%	42,9%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	34,2%	37,7%	93,0%	7,0%	0,0%
Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	100%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	60,0%	60,0%	100%	0,0%	0,0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	84,8%	32,8%	62,2%	42,5%	0,0%
Ütücü	78,9%	52,6%	100%	0,0%	0,0%
Ön Muhasebeci	63,4%	21,1%	78,9%	14,1%	7,0%
Hemşire	100%	0,0%	90,9%	90,9%	0,0%
Genel Toplam	**72,5%**	**37,5%**	**74,4%**	**11,3%**	**2,2%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında mesleklere göre arama kanallarının dağılımı incelendiğinde açık iş sayısının ilk sırasında yer alan Gazaltı kaynakçısı talebinde bulunan işverenlerin %81,2'si İŞKUR aracılığıyla seçeneğini, %75,4'ü Akraba – Eş dost seçeneğini, %13,4'ü de Gazete-İlan vb seçeneğini tercih etmişlerdir. Beden işçisi (genel) mesleğinde açık iş talebinde bulunan işverenler iş arama kanalı olarak %94,1'i Akraba – Eş dost seçeneğini, %91,4'ü İŞKUR aracılığıyla seçeneğini, %86,2'si de Gazete-İlan vb. seçeneğini tercih etmişlerdir. Makineci (dikiş) mesleğindeki işverenlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla seçeneğini, %42,9'ü da Akraba – Eş dost seçeneğini tercih etmişlerdir. İlimizde açık işlerin karşılanmasında Akraba – Eş dost seçeneğinin ve İŞKUR aracılığıyla seçeneğinin daha yüksek oranlarda tercih edildiği görülmektedir.

Grafik 13. Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

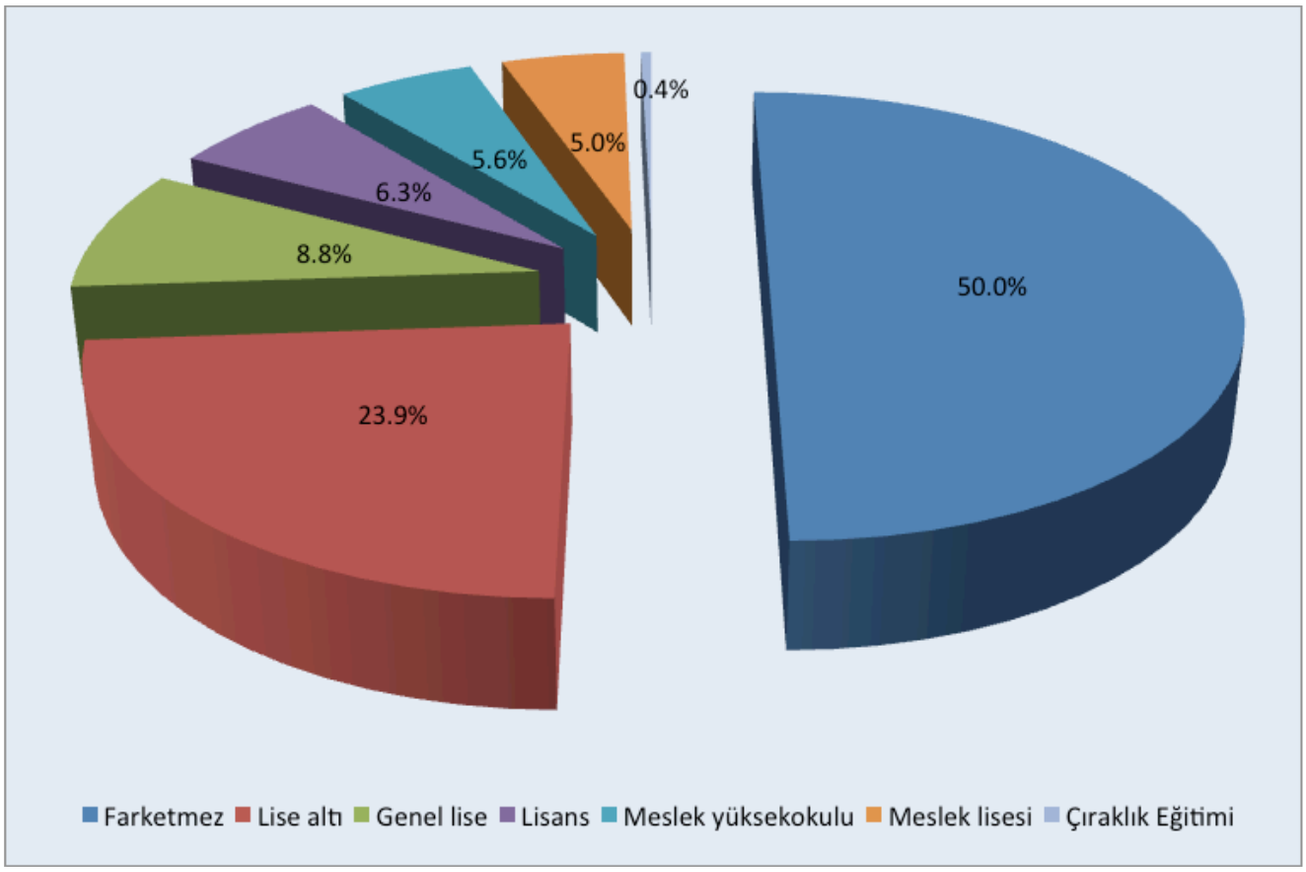

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında, açık işler için talep edilen eğitim düzeyi nedir sorusuna işverenlerin yarısı Farketmez cevabını vermişlerdir. İşverenlerin %23,9'u Lise altı eğitim düzeyi, %13,8'i Lise eğitim düzeyi, %11,9'u Lise üstü eğitim düzeyi, %0,4'ü de Çıraklık eğitimi talebinde bulunmuştur.

Açık işlerin ilk sıralarında beceri ve bedensel güce dayanan işlerin yer alması açık işler için talep edilen eğitim düzeylerinde de belirleyici olmaktadır.

Grafik 14. Eğitim Durumu Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

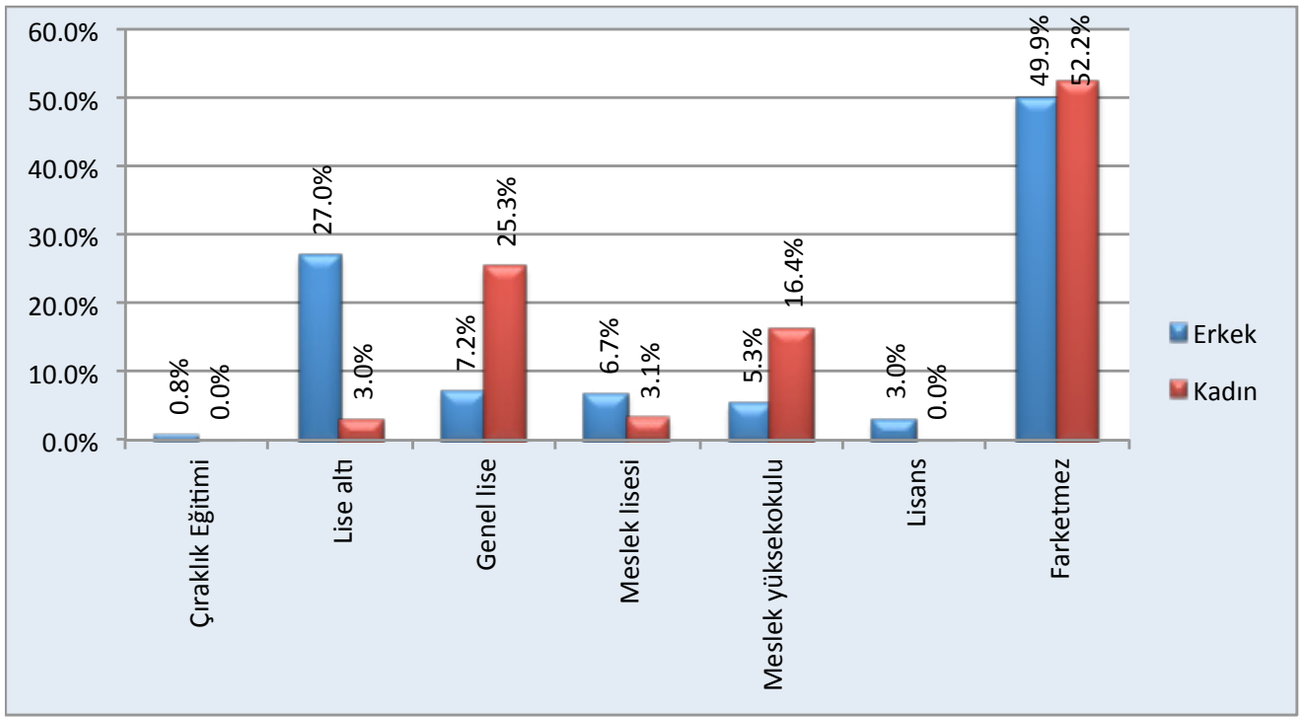

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Açık işlerin cinsiyet ve eğitim durumuna göre dağılımı incelendiğinde; işverenlerin ihtiyaç duydukları elemanlar için talep edilen asgari eğitim düzeyleri Lise altı seçeneğinde, erkeklerde %27 oranında tercih edilirken bu oran kadınlarda %3'te kalmıştır. Genel lise seçeneği erkeklerde %7,2 oranında tercih edilirken kadınlarda %25,3 oranında tercih edilmiştir. Kadın tercih edilen açık işler için eğitim düzeyi %52,2 ile farketmez seçeneği iken, erkeklerde bu oran %49,9 olarak belirtilmiştir.

Tablo 31. İhracat Yapan Firmalarda Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Eğitim Durumu	İhracat Yapan Firmaların Açık İş Sayısı	İhracat Yapan Firmaların Açık İş Dağılımı	İl Geneli Açık İş Sayısı	İl Geneli Açık İş Dağılımı
Çıraklık Eğitimi	0	0%	2	0,4%
Lise altı	21	10,7%	131	23,9%
Genel lise	18	9,2%	48	8,8%
Meslek lisesi	14	7,1%	27	5,0%
Meslek yüksekokulu	4	2,0%	31	5,6%
Lisans	10	5,1%	35	6,3%
Farketmez	131	65,9%	274	50,0%
Genel Toplam	**199**	**100%**	**548**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İlimizde ihracat yapan firmaların açık işlerinin eğitim durumuna göre dağılımı incelendiğinde açık işlerini karşılamak için belirtilen eğitim düzeyleri içerisinde bulunan farketmez seçeneğindeki %65,9 oranı dikkat çekicidir. Açık işlerde Meslek yüksekokul mezun tercihi %2 ile çok düşük oranda gerçekleşmiştir.

Tablo 32. Açık İşlerin Eğitim Durumunun Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Durumu	İŞKUR Aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	0,0%	100%	100%	0,0%	0,0%
Lise altı	85,3%	68,2%	93,0%	7,0%	3,9%
Genel lise	69,7%	53,1%	59,5%	19,1%	6,3%
Meslek lisesi	81,2%	25,8%	48,3%	22,3%	0,0%
Meslek yüksekokulu	88,8%	20,0%	67,1%	55,7%	0,0%
Lisans	76,6%	29,1%	64,6%	29,5%	11,6%
Farketmez	64,3%	23,8%	72,5%	3,8%	0,0%
Genel Toplam	**72,5%**	**37,5%**	**74,4%**	**11,3%**	**2,2%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında açık işlerin eğitim durumuna göre karşılama yöntemleri incelendiğinde işverenlerin belirli bir eğitim seviyesi gerektiren işler için arama kanalı olarak yüksek oranda İŞKUR'u ve Akraba – Eş dost kanallarını kullandıkları görülmektedir. İlimizde en az kullanılan arama kanalı %2,2 oranıyla Özel istihdam bürolarıdır.

Grafik 15. Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

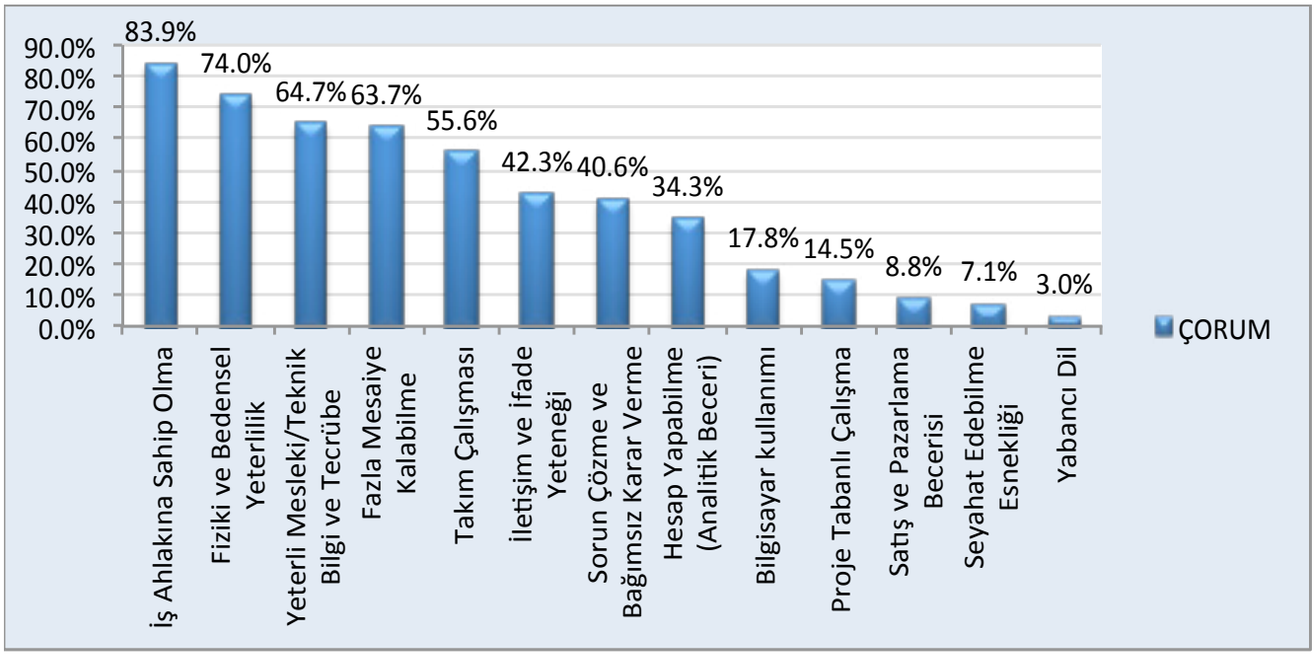

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırmasının amaçlarından birisi de, işgücü piyasasındaki açık işler için aranan nitelik ve beceri düzeyini tespit etmektir. Araştırma kapsamında işverenlere ihtiyaç duydukları açık işlerde talep edilen beceri düzeyleri sorulmuştur. İşverenler, talep ettikleri açık işler için iş arayanlarda %83,9 oranında İş ahlakına sahip olma, %74 oranında Fizik ve bedensel yeterlilik, %64,7 oranında Yeterli mesleki /teknik bilgi ve tecrübe ve %63,7 oranında Fazla mesaiye kalabilme becerilerini öncelikli olarak talep etmektedirler.

İşgücü piyasasındaki açık işler için aranan nitelik ve beceri düzeylerini tespit etmek; Açık işlere doğru kişilerin yönlendirilmesi açısından, açık işlerin doğru olarak belirlenmesi ve işverenlerin ihtiyaç duydukları elemanların kriterlerinin tam olarak ortaya konması bakımından oldukça önemlidir.

Grafik 16. Beceriler Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

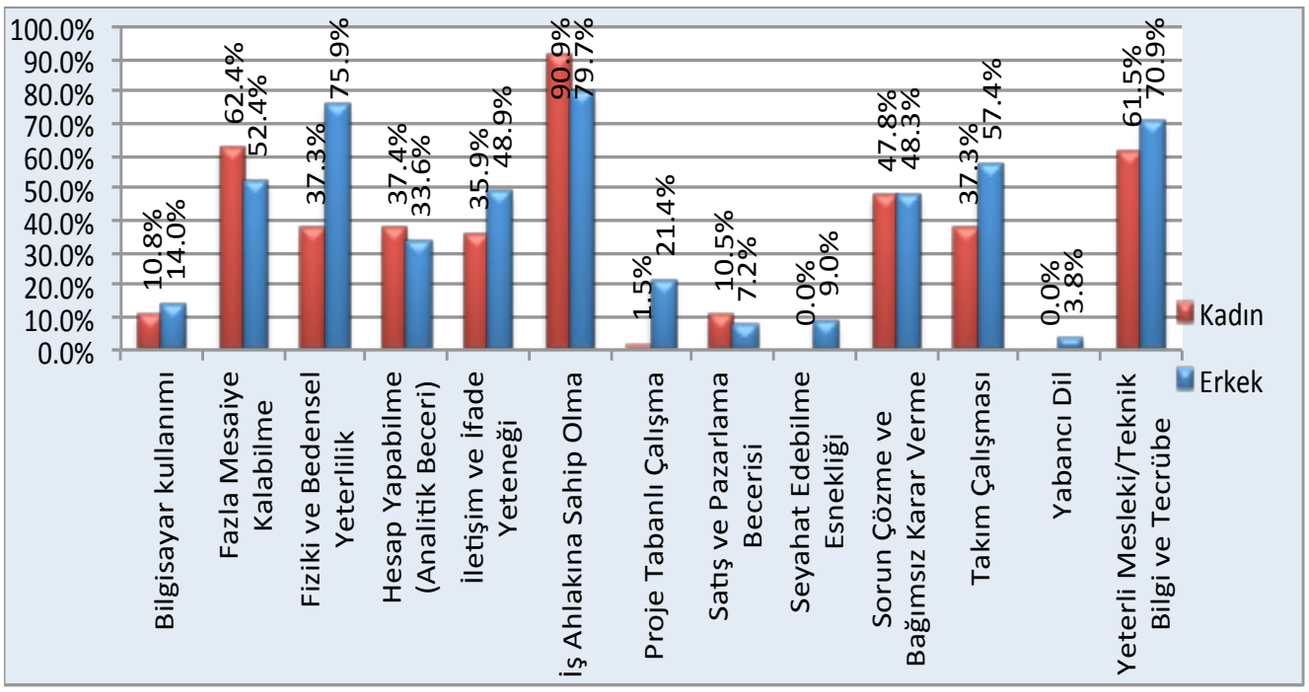

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma sonuçlarına göre açık işlerin beceriler ve cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde, İş ahlakına sahip olma becerisi, kadınlarda %90,9 erkeklerde %79,7 ile işverenler tarafından en fazla istenilen beceri düzeyidir. Açık işler için kadınlarda tercih edilen diğer beceri düzeyleri sırasıyla; %62,4 oranla Fazla mesaiye kalabilme, %61,5 oranıyla Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe ve %37,3 oran ile Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerisidir. Bu sıralama erkekler için %75,9 oranında Fiziki ve bedensel yeterlilik, %61,5 oranında Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe ve %57,4 oranında Takım çalışması yapabilme becerileridir.

Tablo 33. Eğitim Durumunun Becerilere Göre Dağılımı

Beceriler	Çıraklık Eğitimi	Lise Altı	Genel Liste	Meslek Lisesi	Meslek Yüksek Okulu	Lisans	Farketmez	Genel Toplam
Bilgisayar Kullanımı	0,0%	4,7%	38,4%	63,2%	44,3%	88,4%	4,2%	17,8%
Fazla Mesaiye Kalabilme	100%	80,6%	38,3%	59,2%	62,6%	53,3%	61,7%	63,7%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	0,0%	93,0%	55,2%	70,2%	56,0%	44,5%	74,9%	74,0%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	0,0%	29,5%	57,6%	70,5%	62,5%	67,8%	21,8%	34,3%
İletişim ve İfade Yeteneği	0,0%	31,9%	57,7%	77,9%	69,2%	82,5%	33,2%	42,3%
İş Ahlakına Sahip Olma	100%	96,1%	85,2%	74,2%	69,2%	82,5%	80,4%	83,9%
Proje Tabanlı Çalışma	0,0%	8,5%	10,7%	33,4%	13,3%	47,4%	12,3%	14,5%
Satış ve Pazarlama Becerisi	0,0%	3,9%	38,5%	11,2%	9,9%	23,6%	3,8%	8,8%
Seyahat Edebilme Esnekliği	0,0%	5,4%	10,5%	26,0%	6,6%	21,0%	3,8%	7,1%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	0,0%	38,1%	40,7%	40,9%	36,4%	67,6%	39,1%	40,6%
Takım Çalışması	100%	76,8%	53,7%	55,6%	69,2%	85,1%	40,3%	55,6%
Yabancı Dil	0,0%	0,0%	6,3%	7,4%	3,3%	14,6%	1,9%	3,0%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	0,0%	76,0%	59,9%	96,4%	60,6%	64,5%	58,1%	64,7%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında açık işlerin karşılanmasında eğitim durumunun becerilere göre dağılımı incelendiğinde; Çıraklık eğitimi için en çok istenilen beceri, Fazla mesaiye kalabilme, iş ahlakına sahip olma ve Takım çalışmasıdır. Lise altı ve Genel lise eğitim durumu için en fazla aranan İş ahlakına sahip olma becerisi iken, Meslek lise için Yeterli mesleki/Teknik bilgi ve tecrübe becerisidir. Meslek yüksekokulu eğitim durumu için en fazla istenen beceriler ise sırasıyla Takım çalışması, Fazla mesaiye kalabilme, Hesap yapabilme (analitik beceri), İletişim ve ifade yeteneği ve İş ahlakına sahip olma becerileridir. Lisans düzeyindeki eğitim seviyesi için Bilgisayar kullanabilme ve Takım çalışması, İletişim ve ifade yeteneği ve İş ahlakına sahip olma becerileri istenmiştir. Eğitim durumu için farketmez seçeneğini tercih eden işverenler ise İş ahlakına sahip olma becerisini talep etmişlerdir.

Tablo 34. İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Becerilere Göre Dağılımı

Beceriler	İhracat Yapan Firmaların Açık İş Sayısı	İhracat Yapan Firmaların Beceri Dağılımı	Toplam Açık İş Sayı	Açık İşlerin Beceri Dağılımı
Bilgisayar kullanımı	23	11,7%	98	17,8%
Fazla Mesaiye Kalabilme	107	54,0%	349	63,7%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	165	82,7%	405	74,0%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	72	36,2%	188	34,3%
İletişim ve İfade Yeteneği	87	43,6%	231	42,3%
İş Ahlakına Sahip Olma	152	76,6%	459	83,9%
Proje Tabanlı Çalışma	42	20,9%	80	14,5%
Satış ve Pazarlama Becerisi	11	5,6%	48	8,8%
Seyahat Edebilme Esnekliği	21	10,7%	39	7,1%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	84	42,2%	222	40,6%
Takım Çalışması	105	53,0%	305	55,6%
Yabancı Dil	5	2,6%	16	3,0%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	115	57,7%	354	64,7%
Genel Toplam	**199**	**100%**	**548**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İlimizde ihracat yapan işyerlerinin açık işlerin becerilere göre dağılımı incelendiğinde, İşverenler aradıkları işçilerin %82,7 oranında Fiziki ve bedensel yeterlilik, %76,6 oranında İş ahlakına sahip olma, %57,7 Mesleki/Teknik bilgi ve tecrübeye sahip olma, %54 oranında Fazla mesaiye kalabilme, %53 oranında da Takım çalışması becerilerine sahip olmasını istediklerini beyan etmişlerdir.

Grafik 17. Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı

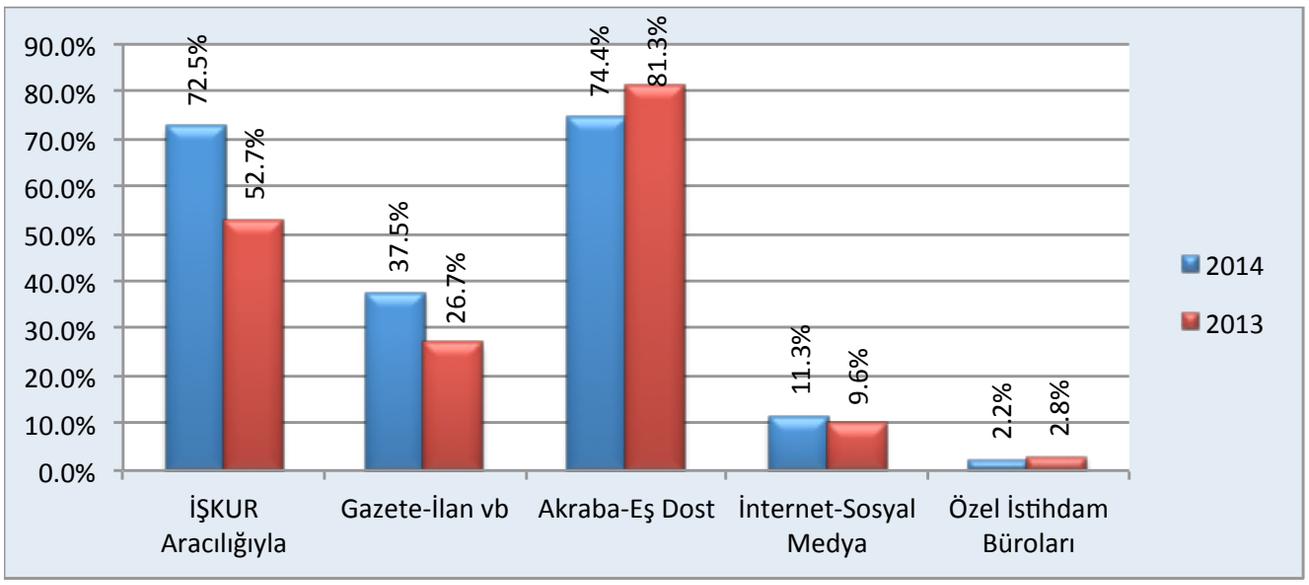

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İlimizde işverenlerin açık işlerini karşılamak için 2013 ve 2014 yıllarında kullandıkları arama kanalları incelendiğinde, 2013 yılında %81,3 oranında olan Akraba – Eş dost %6,9 oranında gerileyerek 2014 yılında %74,4 olmuştur. Her ne kadar bu oranda 2013 yılına göre azalma olsa da genel olarak İlimizde nüfusun azlığı ve sosyal ağların kuvvetli olması bu oranın yüksek çıkmasının sebebi olarak gösterilebilir. 2013 yılında %52,7 olan açık işlerini İŞKUR aracılığıyla karşılama oranı, 2014 yılında %19,8 oranında artış göstererek %72,5 gibi yüksek bir seviyeye ulaşmıştır.

Grafik 18. İhracat Yapan Firmaların Açık İşlerini Arama Kanallarına Göre Dağılımı

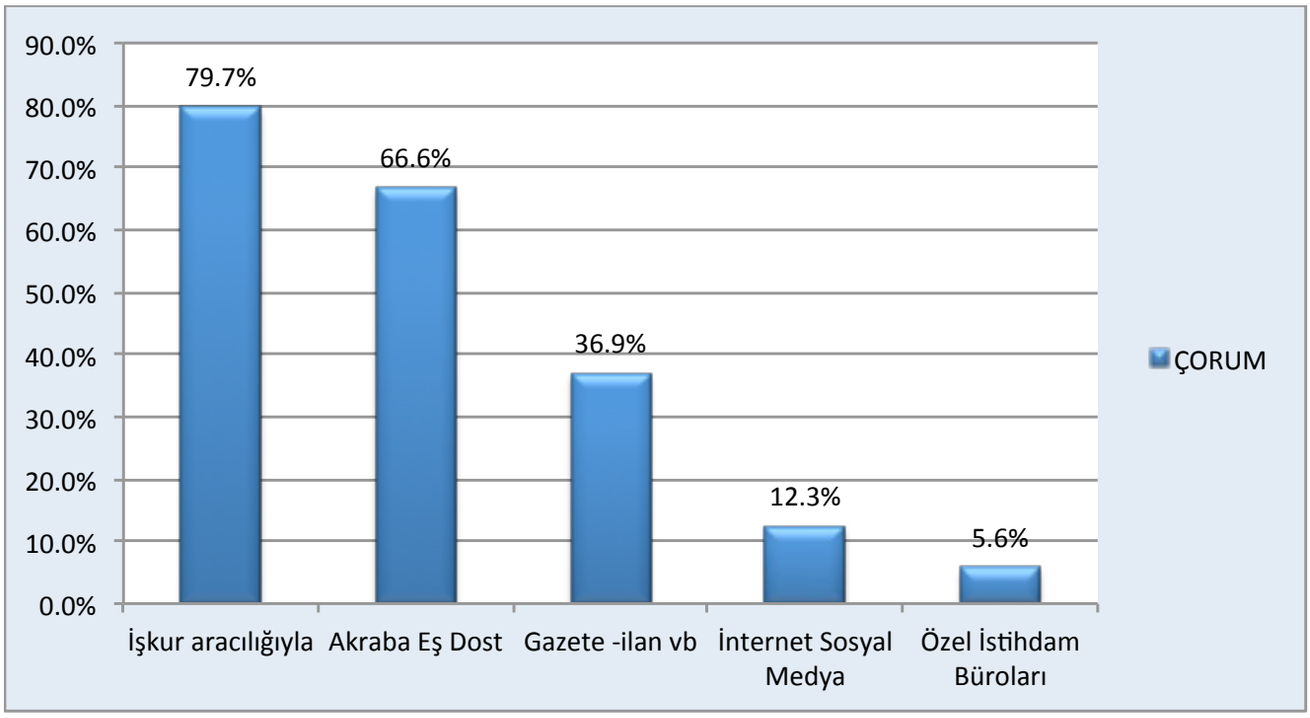

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İhracat yapan firmaların açık işlerini arama kanallarına göre dağılımı incelendiğinde %79,7'sinin İŞKUR aracılığıyla açık işlerini karşılamayı düşündüklerini ifade etmişlerdir. Bunu Akraba – Eş dost ve Gazete – İlan vb. arama kanalları takip etmektedir.

Tablo 35. Teşvikten Yararlanan İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Arama Kanalları	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	68,1%	59,5%	64,6%
Gazete-İlan vb	40,4%	30,9%	36,9%
Akraba-Eş Dost	69,0%	75,8%	71,3%
İnternet-Sosyal Medya	13,8%	9,2%	11,9%
Özel İstihdam Büroları	4,2%	0,0%	2,6%
Genel Toplam	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında işverenlerin devletin vermiş olduğu teşviklerden yararlandınız mı sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında toplamda %71,3'ü açık işlerini Akraba- Eş Dost aracılığıyla karşılamaya çalıştıklarını belirtirken %64,6'sı İŞKUR aracılığıyla karşılamaya çalıştıklarını beyan etmişlerdir.

İşyerinin devletin sunduğu istihdam teşviklerinden faydalandığını söyleyen işyerinin %69'u açık işlerini Akraba – Eş dost aracılığıyla karşıladığını beyan ederken, %68,1'i İŞKUR aracılığıyla, %40,4'ü Gazete – İlan vb. yolları kullanarak karşıladıklarını beyan etmişlerdir.

Herhangi bir devlet teşviğinden yararlanmayan işyerlerinde Akraba – Eş dost aracılığıyla açık işlerini karşılama yolunu tercih edenlerin oranı %75,8 İŞKUR'u tercih edenlerin oranı da %59,5'tir.

Tablo 36. İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Arama Kanalları	Evet	Hayır	Genel Toplam	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	371	26	397	83,1%	26,0%	72,5%
Gazete-İlan vb.	180	26	205	40,3%	25,2%	37,5%
Akraba-Eş Dost	331	76	407	74,2%	74,9%	74,4%
İnternet-Sosyal Medya	58	4	62	13,0%	4,0%	11,3%
Özel İstihdam Büroları	12	0	12	2,7%	0,0%	2,2%
Genel Toplam	**446**	**101**	**548**	**100%**	**100%**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işverenlerin %83,1'i açık işlerini İŞKUR aracılığıyla karşıladıklarının belirtmişlerdir. Kurum hizmetlerinden yararlanan işverenlerin % 74,2'si açık işlerini karşılarken Akraba-Eş dost kanalını tercih ederken, %25,2'si de Gazete-İlan vb. kanalını tercih etmişlerdir.

Tablo 37. İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan ve Açık İş Talebi Veren İşyerlerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Arama Kanalları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı
İŞKUR Aracılığıyla	368	85%
Gazete-İlan vb.	180	41%
Akraba-Eş Dost	320	74%
İnternet-Sosyal Medya	58	13%
Özel İstihdam Büroları	12	3%
Genel Toplam	**435**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Yapılan araştırmaya göre bilgi formunu doldururken İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını beyan eden ve açık iş veren işyerlerinin arama kanallarına göre dağılımı incelendiğinde; işyerlerinin %85'i açık işlerini İŞKUR aracılığıyla, %74'ü Akraba –Eş dost aracılığıyla, %41'i Gazete-İlan vb, aracılığıyla, %13'ü İnternet-Sosyal medya aracılığıyla ve %3'ü Özel istihdam Büroları aracılığıyla karşıladıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 38. İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

İşyerinin Faaliyet Yılı	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Toplam İşveren Sayısı	Açık İş Verme Oranı
0-4	37	200	18,3%
5-9	50	277	18,1%
10-14	28	167	16,5%
15-19	18	110	16,8%
20-24	6	75	8,4%
25+	19	139	13,3%
Toplam	**158**	**969**	**16,3%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında işyerlerinin yaş aralığına göre açık iş verme oranları incelendiğinde İlimizdeki açık iş verme oranı %16,3 olarak gerçekleşmiştir. En fazla açık iş verme oranı 0-4 yaş aralığında faaliyet gösteren işyerleri ile 5-9 yaş aralığında faaliyet gösteren işyerlerindedir. En az açık iş verme oranı 20-24 yaş aralığındaki işyerlerinde gerçekleşmiştir.

Tablo 39. İşyerlerinin Yaşına Göre Açık İş Oranı

İşyerinin Faaliyet Yılı	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
0-4	167	4531	3,6%
5-9	158	5445	2,8%
10-14	83	4705	1,7%
15-19	53	3236	1,6%
20-24	38	3193	1,2%
25+	48	4598	1,0%
Toplam	**548**	**25.708**	**2,1%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İlimizde faaliyet gösteren işyerlerinin yaşlarına göre dağılımı incelendiğinde; En yüksek açık iş oranının %3,6 ile 0-4 yaş aralığında faaliyet gösteren işyerlerinde gerçekleştiği görülmektedir. Bu oranı %2,8 ile 5-9 arası yaş aralığında faaliyet gösteren işyerleri takip etmektedir. En az açık iş oranının gerçekleştiği yaş aralığı ise 25 ve üzeri yaş aralığında faaliyeti devam eden işyerleridir.

Bu oranlar bize faaliyet yılı yeni olan işyerlerinde açık iş potansiyelinin fazla olduğu ve bu işyerlerinin istihdama daha fazla katkı sağlama potansiyeli olabileceğini göstermektedir.

Araştırma kapsamında İlimizde açık iş talebinde bulunup kreş imkanı olan 5 adet işyeri bulunmaktadır. Bu işyerlerinin 4'ü açık işlerinin karşılanmasında erkek tercih ederken 1 işyeri de fark etmez seçeneğini tercih etmiştir.

2.4. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Temininde güçlük çekilen meslekler, işverenlerin bulmakta güçlük çektiği veya kolaylıkla temin edemediği meslekleri ifade etmektedir. Araştırma kapsamında 2014 yılı başından araştırmanın gerçekleştirildiği ana kadar işverenlerin temininde güçlük çektikleri meslekler sorulmuştur. İşverenlerinin işgücü piyasasında eleman temininde güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili önemli bilgiler sunmaktadır. Araştırma sonucunda 176 farklı meslekte 1.122 kişinin temininde güçlük çekildiği belirtilmiştir.

Tablo 40. TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları

Sektör	Çorum		Türkiye	
	Eleman Sayısı	Oran	Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	12	1,1%	3.295	1,2%
İmalat	618	55,1%	111.361	39,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	384	0,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%	377	0,1%
İnşaat	48	4,3%	34.347	12,1%
Toptan ve perakende ticaret; ...	249	22,2%	48.979	17,3%
Ulaştırma ve depolama	21	1,9%	9.957	3,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	71	6,3%	21.918	7,8%
Bilgi ve iletişim	5	0,4%	3.631	1,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	2	0,2%	1.305	0,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%	1.452	0,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9	0,8%	8.630	3,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	13	1,2%	18.839	6,7%
Eğitim	37	3,3%	4.027	1,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	26	2,3%	7.960	2,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	0,1%	833	0,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	10	0,9%	5.408	1,9%
Genel Toplam	**1.122**	**100%**	**282.704**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma sonucunda temininde güçlük çekilen elemanların sektörel dağılımı incelendiğinde ilimizde %55,1 ile İmalat sektörü ilk sırada yer almaktadır. Bu sektörü %22,2 ile Toptan perakende ticaret sektörü, %6,3 ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü takip etmektedir.

Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen elemanların sektörel dağılımının ilk üç sırası İlimizle paralellik göstermektedir.

Bu oranlar değerlendirilirken, ilgili sektördeki işyeri sayılarının ve eleman temininde güçlük çektiğini bildiren işyeri sayılarının göz önünde bulundurulması gerekir.

Tablo 41. TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları

Sektör	2013		2014	
	TGÇM Eleman Sayısı	Oran	TGÇM Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	13	0,8%	12	1,1%
İmalat	867	52,3%	618	55,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%	0	0,0%
İnşaat	138	8,3%	48	4,3%
Toptan ve perakende ticaret;...	364	21,9%	249	22,2%
Ulaştırma ve depolama	52	3,1%	21	1,9%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	70	4,2%	71	6,3%
Bilgi ve iletişim	4	0,2%	5	0,4%
Finans ve sigorta faaliyetleri	10	0,6%	2	0,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	23	1,4%	9	0,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	26	1,6%	13	1,2%
Eğitim	22	1,3%	37	3,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	51	3,1%	26	2,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%	1	0,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	19	1,1%	10	0,9%
Genel Toplam	**1.659**	**100%**	**1.122**	**100%**

Kaynak: Çorum 2013-2014 1. Dönem İPTA

2013 yılında yapılan talep araştırmasında temininde güçlük çekilen eleman sayısının sektörel dağılımı incelendiğinde ilk üç sırada İmalat sektörü, Toptan ve perakende ticaret sektörü ile İnşaat sektörü yer alırken 2014 yılında İnşaat sektörünün yerini Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü almaktadır.

Tablo 42. TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları

Meslek Grupları	TGÇM Eleman Sayısı	TGÇM Eleman %	Açık İş Eleman Sayısı	Açık İş %
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	32	2,8%	26	4,7%
Hizmet Ve Satış Elemanları	167	14,9%	72	13,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	78	7,0%	84	15,4%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	2	0,2%	0	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	79	7,0%	48	8,8%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	470	41,9%	141	25,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	60	5,3%	25	4,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	231	20,6%	150	27,5%
Yöneticiler	2	0,2%	1	0,2%
Genel Toplam	**1.122**	**100%**	**548**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen eleman sayısının meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; %41,9 ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ilk sırada yer alırken, ikinci sırada Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almaktadır. Açık işlerde temininde güçlük çekilen eleman sayısına paralellik göstererek ilk iki sırada Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ve Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek gurubu yer almaktadır.

Tablo 43. Sektörlere Göre TGÇM İşyeri Sayısı Oranları

Sektörler	İşyeri Sayısı	TGCM İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	10	2	22,2%
İmalat	270	107	39,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	0	0,0%
İnşaat	176	25	14,2%
Toptan ve perakende ticaret; ...	261	92	35,3%
Ulaştırma ve depolama	45	10	22,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	50	32	64,0%
Bilgi ve iletişim	6	2	33,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	2	40,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25	7	26,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	36	5	13,9%
Eğitim	38	13	35,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	16	10	62,5%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	1	50,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	21	4	19,0%
Genel Toplam	**969**	**313**	**32,3%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında sektörlere göre temininde güçlük çekilen mesleklerin işveren oranları incelendiğinde ilk sırada Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektörde yer alan işverenlerin %64'ü eleman temininde güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki işyerlerinin %62,5'i Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan işyerlerinin de %50'si eleman temininde güçlük çektiklerini ifade etmiştir.

Temininde güçlük çekilen sektör oranları değerlendirilirken, sektörde bulunan toplam işyeri sayılarının ve eleman temininde güçlük çektiğini bildiren işyeri sayılarının göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Örneğin İmalat sektöründe temininde güçlük çeken işveren sayısı en yüksek iken sektördeki işveren sayısının da yüksek olması nedeniyle bu sektör ilk sıralarda yer alamamaktadır.

Grafik 19. Sektörlere Göre TGÇM İşyeri Sayısının Dağılımı

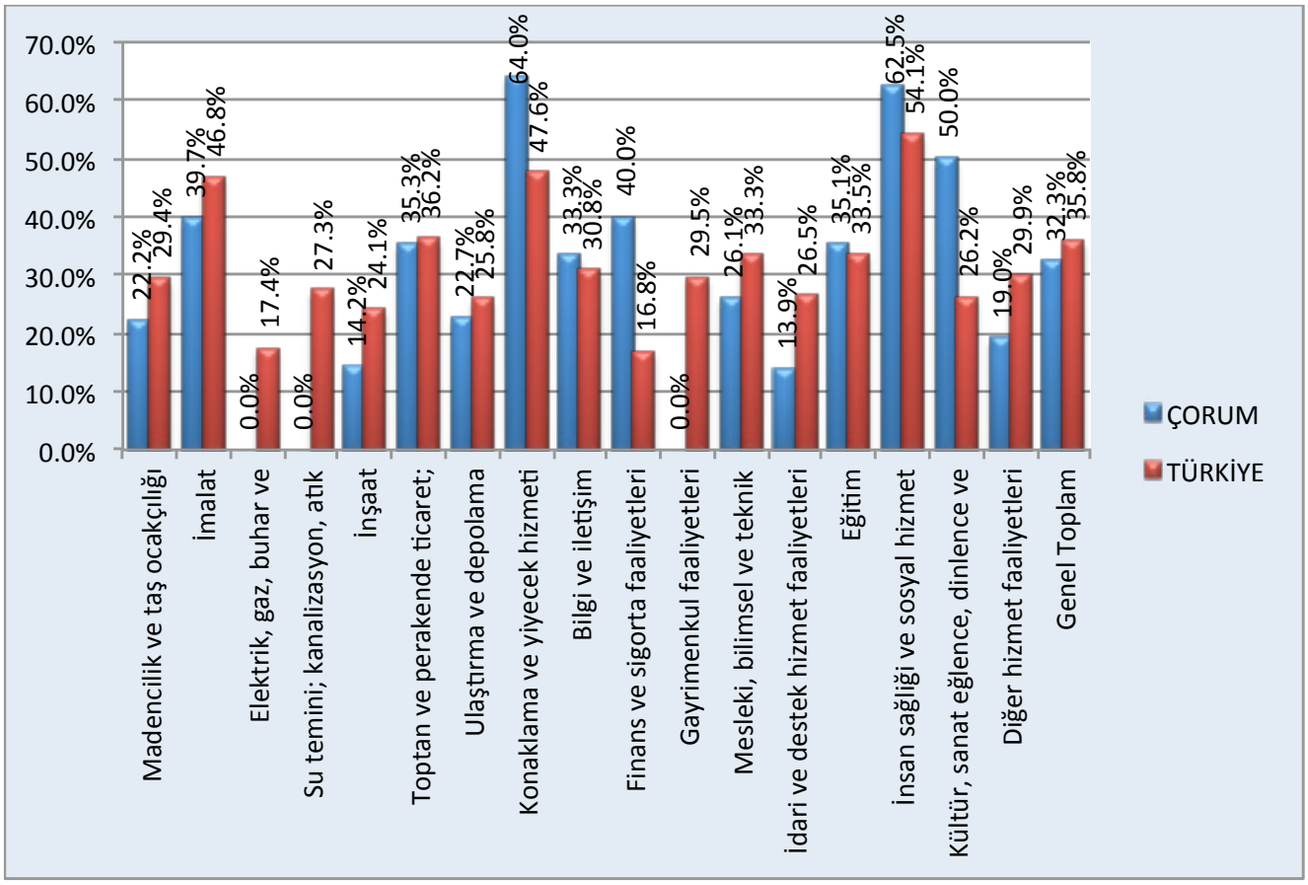

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre temininde güçlük çektiğini bildiren işverenlerin sektörel dağılımı incelendiğinde İlimizde en fazla payı Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü almaktadır. Bu sektör Türkiye genelinde %47,6 ile ikinci sırada yer alırken, Türkiye'de ilk sırada %54,1 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Sektörlere göre, temininde güçlük çekilen meslekler ve açık işlerin dağılımı incelendiğinde, eleman temininde güçlük yaşanan sektörlerin aynı zamanda açık işlerin en fazla olduğu sektörler olduğu görülmektedir.

Tablo 44. TGÇ Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları

Meslek Grupları	TGÇM Eleman Sayısı	Oran
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	32	2,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	167	14,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	78	7,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	2	0,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	79	7,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	470	41,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	60	5,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	231	20,6%
Yöneticiler	2	0,2%
Genel Toplam	**1.122**	**100%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Temininde güçlük çekilen eleman sayısının meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde, Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu %41,9 ile ilk sırada yer almaktadır. Bu meslek grubunu %20,6 ile Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar , %14,9 ile Hizmet ve satış elemanları meslek grubu takip etmektedir.

Tablo 45. Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranları

Meslek Grupları	Toplam Çalışan Sayısı	TGÇM Eleman Sayısı	Oran
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.778	32	1,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	3.484	167	4,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3.331	78	2,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	65	2	3,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	1.535	79	5,1%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5.806	470	8,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.511	60	3,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	7.558	231	3,1%
Yöneticiler	641	2	0,3%
Genel Toplam	**25.708**	**1.122**	**4,4%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında temininde güçlük çekilen meslek gruplarının toplam çalışanlar içindeki oranı incelendiğinde %8,1 ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ilk sırada yer almaktadır. Bu meslek grubunu %4,8 ile Hizmet ve satış elemanları , %5,1 Profesyonel meslek mensupları meslek grubu takip etmektedir.

Tablo 46. Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımı

Meslekler	2014	Meslekler	2013
	Oran		Oran
Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)	9,0%	Makineci (Dikiş)	16,0%
Gaz Altı Kaynakçısı	6,1%	Garson (Servis Elemanı)	3,4%
Tuğla Ve Kiremit Presçisi (Elle)	4,1%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	3,3%
Fırın İşçisi (Tuğla, Kiremit ve Benzeri Elemanları)	3,6%	Gaz Altı Kaynakçısı	3,0%
Garson (Servis Elemanı)	3,4%	Ütücü	2,9%
Tuğla İmal İşçisi	3,2%	Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	2,4%
Takı İmalatçısı	2,9%	Tuğla Ve Kiremit Presçisi (Makine İle)	2,2%
Beden İşçisi (Genel)	2,9%	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	1,8%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	2,8%	Ön Muhasebeci	1,5%
Makineci (Dikiş)	2,5%	Ortacı	1,5%
Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	2,4%	Cnc Torna Tezgahı Operatörü	1,3%
Ön Muhasebeci	1,8%	Aşçı	1,2%
Pazarlamacı	1,7%	Temizlik Görevlisi	1,2%
Kasap	1,6%	Reyon Görevlisi	1,0%
Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	1,4%	Pazarlamacı	1,0%
Mermer İşçisi	1,4%	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	1,0%
Aşçı	1,2%	Hemşire	1,0%
Hemşire	1,2%	Sıvacı	1,0%
Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	1,1%	Hamurkar	1,0%
Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	1,1%	Kasiyer	0,9%

Kaynak: Çorum 2013-2014 1. Dönem İPTA

2014 İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında temininde güçlük çekildiği bildirilen meslekler incelendiğinde ilk beş meslek; Ayakkabı imalatçısı (montaj), Gaz altı kaynakçısı, Tuğla ve kiremit presçisi (elle), Fırın işçisi (tuğla, kiremit ve benzeri elemanları), Garson (servis elemanı) mesleğidir.

2013 yılında temininde güçlük bildirilen mesleklerin ilk sırasında Makineci(dikiş) mesleği yer almaktadır. 2014 yılında İl Müdürlüğümüz tarafından tekstil sektöründeki mesleklerle ilgili düzenlenen kurs ve işbaşı programlarında yetiştirilen kişilerin çalışma hayatına girmesiyle birlikte bu sektörle ilgili mesleklerin daha alt sıralarda yer aldığı görülmektedir. Garson(servis elemanı), Kaynakçı (oksijen ve elektrik), Gaz altı kaynakçısı mesleği bu mesleği takip etmektedir.

Tablo 47. Meslek Gruplarında TGÇM İşyerlerinin Karşılama Oranları

Meslek Grupları	Karşılama Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	39,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	44,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	38,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	100%
Profesyonel Meslek Mensupları	34,3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	30,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	57,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	45,0%
Yöneticiler	75,2%
Genel Toplam	**40,3%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Yapılan araştırma kapsamında temininde güçlük çekilen mesleklerde işverenlerin karşılanma oranları incelendiğinde Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda karşılanma oranı %100 olarak gerçekleşmiştir. İkinci sırada %75,2 oranıyla Yöneticiler meslek grubu, üçüncü sırada %57,2 ile Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları yer almaktadır.

Tablo 48. TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları

MESLEKLER	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/ niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması	İşyerine ulaşım zorluğu	Çalışma sürelerinin uzunluğu
Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Gaz Altı Kaynakçısı	40%	94%	88%	4%	31%	0%	0%	1%
Tuğla Ve Kiremit Presçisi (Elle)	22%	100%	100%	56%	33%	33%	0%	0%
Fırın İşçisi (Tuğla, Kiremit..)	50%	100%	100%	100%	50%	50%	0%	0%
Garson (Servis Elemanı)	50%	71%	68%	10%	21%	11%	5%	26%
Tuğla İmal İşçisi	17%	72%	72%	28%	0%	0%	0%	0%
Takı İmalatçısı	0%	100%	100%	0%	0%	0%	0%	0%
Beden İşçisi (Genel)	100%	0%	0%	94%	0%	94%	0%	0%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	36%	81%	65%	23%	35%	0%	0%	3%
Makineci (Dikiş)	29%	29%	100%	0%	0%	0%	0%	0%

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek içinde dağılım oranları incelendiğinde, Ayakkabı İmalatçısı (montaj) mesleğinde güçlük çekilme nedeni olarak işverenlerin %100'ü Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedenini belirtmişlerdir. Bu nedenin dışında herhangi bir neden belirtilmemiştir. Gaz altı kaynakçısı mesleğinde temininde güçlük çekilen nedenler incelendiğinde %94 oranında Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, %88 oranında Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni, %40 Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedeni, %31 oranında da Önerilen ücretin az bulunması nedeni belirtilmiştir. Tuğla ve kiremit presçisi (elle) mesleğinde güçlük çekilme nedeni olarak işverenlerin tamamı Gerekli mesleki beceriye/Niteliğe sahip eleman bulunamaması nedenini belirtmişlerdir.

Grafik 20. TGÇM İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekilme Nedeni Dağılımı Oranları

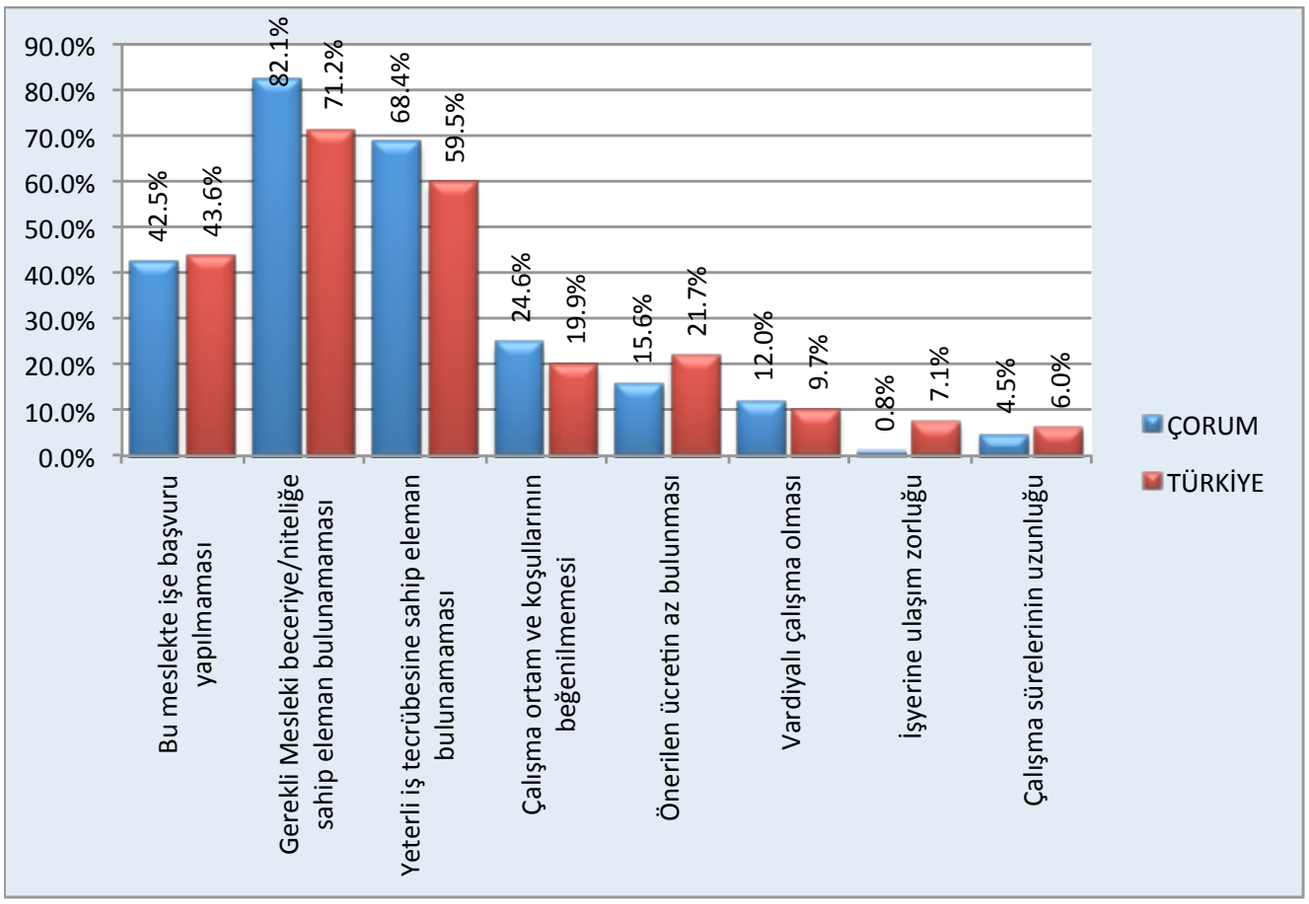

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Talep araştırması sonuçlarına göre temininde güçlük çekilme nedenlerinin meslek içindeki dağılımı incelendiğinde İlimizde %82,1, Türkiye genelinde %71,2 ile ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/Niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. İlimizde %68,4, Türkiye genelinde %59,5 oranı ile ikinci sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, ilimizde %42,5, Türkiye geneli %43,6 oranıyla Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedeni de üçüncü sırada yer almaktadır. İlk sıralarda yer alan eleman temin edilememe nedenleri işçi kaynaklı olup işveren kaynaklı nedenler daha alt sıralarda yer almaktadır.

2.5. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Tablo 49. Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Net İstihdam Değişim Oranları

Sektörler	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	224	0	0,0%
İmalat	13.002	747	5,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	51	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	0	0,0%
İnşaat	2.671	116	4,3%
Toptan ve perakende ticaret;...	4.528	628	13,9%
Ulaştırma ve depolama	701	51	7,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	894	54	6,0%
Bilgi ve iletişim	171	4	2,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	90	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	34	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	224	17	7,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.246	0	0,0%
Eğitim	829	-58	-6,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	753	38	5,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	26	34	130,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	264	0	0,0%
Genel Toplam	**25.708**	**1.633**	**6,4%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Çorum İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonucuna göre sektörler itibariyle net istihdam değişimi incelendiğinde en yüksek istihdam artışı İmalat sektöründe görülmektedir. Bu sektörü Toptan ve perakende ticaret sektörü ve İnşaat sektörü takip etmektedir. İstihdam azalışının görüldüğü tek sektör Eğitim sektörüdür. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe herhangi bir istihdam artış veya azalış görülmemektedir.

İmalat ve İnşaat sektöründeki görülen net istihdam artışlarında mevsimsel şartlar nedeniyle araştırma döneminde üretimde meydana gelen artışlar etkili olmaktadır. Ayrıca İmalat sektöründe faaliyet gösteren Tuğla ve kiremit fabrikalarında araştırma döneminde üretim artışı olması nedeniyle buna paralel olarak istihdam artışı meydana gelmektedir. Eğitim sektöründe faaliyet gösteren eğitim – öğretim kurumlarında özellikle dershanelerde meydana gelen istihdam daralmasından dolayı bu sektörde net istihdam azalışı görülmektedir.

Sektörler itibariyle net değişim oranları incelendiğinde çalışan sayılarına paralel olarak net istihdam değişimine göre farklılık göstermiş ve ilk sırada Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü yer almaktadır. Bu sektörde toplam çalışan sayısından daha yüksek bir artış beklendiğinden net değişim oranı % 130,8 olarak gerçekleşmiştir. İkinci sırada Toptan ve Perakende Ticaret Sektörü, üçüncü sırada Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü yer almaktadır.

Tablo 50. Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Toplam Çalışan Sayısı	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.778	22	1,2%
Hizmet Ve Satış Elemanları	3.484	82	2,4%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3.331	40	1,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	65	4	6,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	1.535	87	5,7%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5.806	941	16,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	1.511	110	7,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	7.558	346	4,6%
Yöneticiler	641	0	0,0%
Genel Toplam	**25.708**	**1.633**	**6,4%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında Meslek grupları itibariyle net istihdam değişimi incelendiğinde en yüksek istihdam artışı Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda gerçekleşmiştir. En düşük istihdam artışı Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda gerçekleşmiştir. Yöneticiler meslek grubunda herhangi bir istihdam artışı ya da azalışı görülmemiştir.

Meslek grupları itibariyle Net değişim oranları incelendiğinde ilk sırada Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu, ikinci sırada Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları, üçüncü sırada Profesyonel meslek mensupları yer almaktadır.

Tablo 51. Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 20 Meslek

Azalış	Artış
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	Takı İmalatçısı
Türkçe Öğretmeni	Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)
Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim	Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)
Fırın İşçisi (Tuğla,Kiremit Ve Benzeri İnşaat Elemanları)	Kesimci (Ayakkabı)
Tuğla İmal İşçisi	Makineci (Dikiş)
Ahşap Boyamacı	Gaz Altı Kaynakçısı
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim	Kalemkar
Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	Pazarlamacı
Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim	Servis Şoförü (Okul)
Beden İşçisi (İnşaat)	Kimyager
Büro Memuru (Personel)	Doğal Taşları İşleme Ustası
İngilizce Öğretmeni	Kalite Kontrolcü
Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	Mantı Ustası
Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim	Hamurkar (Makarna)
Beyaz Eşya Ürünleri Satış Elamanı	Betonarme Demircisi
Kurye (İlaç Dağıtım)	Futbolcu
Değirmen İşçisi (Pirinç)	Konfeksiyon İşçisi
Büro Memuru (İdari İşler)	Garson (Servis Elemanı)
Kantin Görevlisi	Sıvacı

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Çorum İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre Net istihdam azalışı beklenen mesleklerin ilk beş sırasında; Matematik öğretmeni-ortaöğretim, Türkçe öğretmeni, Tarih öğretmeni-ortaöğretim, Fırın işçisi (tuğla, kiremit ve benzeri inşaat elemanları), Tuğla imal işçisi mesleğidir. Özellikle ilk üç sıradaki mesleklerin yüksek çıkmasında dershanelerde meydana gelen istihdam azalışı etkili olmaktadır.

Net istihdam artışı beklenen ilk beş meslek ise Takı imalatçısı, Ayakkabı imalatçısı (sayacı), Ayakkabı imalatçısı (montaj), Kesimci (ayakkabı), Makineci (dikiş) mesleğidir. Ayakkabı İmalatı ile ilgili mesleklerin ilk sıralarda yer almasında İlimizde yeni faaliyete başlayacak olan ayakkabı fabrikasına alınması planlanan işçiler etkili olmaktadır.

Mesleklerin istihdamında artış ya da azalış olacağının önceden bilinmesi ihtiyaç duyulan mesleklere ve sektörlere ağırlık verilerek aktif işgücü politikalarının oluşturulmasını sağlayacaktır. Belirlenen bu politikaların uygulanması istihdamın artırılmasında ve işsizliğin azalmasında etkili olacaktır.

Tablo 52. Net İstihdam Artışı ve Azalışı Karşılaştırılması

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
30 Haziran 2014	30 Haziran 2015	30 Haziran 2014	30 Haziran 2015
Tuğla İmal İşçisi	Takı İmalatçısı	Elektrik Tesisatçısı-Bina	Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim
Makineci (Dikiş)	Ayakkabı İmalatçısı (Sayacı)	Lavaş Ustası	Türkçe Öğretmeni
Temizlik Görevlisi	Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)	Betonarmeci	Tarih Öğretmeni-Ortaöğretim
Gaz Altı Kaynakçısı	Kesimci (Ayakkabı)	Motor Ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi (Sürücü Kursu)	Fırın İşçisi (Tuğla, Kiremit Ve Benzeri İnşaat Elemanları)
Sıvacı	Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)	Tuğla İmal İşçisi
Betonarme Demircisi	Gaz Altı Kaynakçısı	Motor Yenileştirmeci	Ahşap Boyamacı
Tuğla Ve Kiremit Presçisi (Makine İle)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Asansör Montaj Ustası	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)
Pazarlamacı	Kalemkar	Sekreter	Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim
Hamal	Pazarlamacı	Asansör Bakım Ve Onarım Ustası	Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim
Şoför Yük Taşıma	Servis Şoförü (Okul)	Yufka Ustası	Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

2013 yılında yapılan talep araştırması sonuçlarına göre 30 Haziran 2014 yılı itibariyle net istihdam artışı beklenen meslekler değerlendirildiğinde Tuğla imal işçisi, Makineci (dikiş), Temizlik görevlisi, Gaz altı kaynakçısı ve Sıvacı meslekleridir. 2014 yılında yapılan araştırma sonuçları incelendiğinde 2013 araştırmasındaki meslekler farklılık göstererek net istihdam artışı beklenen mesleklerin ilk beş sırasında Takı imalatçısı, Ayakkabı imalatçısı (sayacı), Ayakkabı İmalatçısı (montaj), Kesimci (ayakkabı), Makineci (dikiş) meslekleri yer almaktadır.

2013 yılında yapılan talep araştırması sonuçları incelendiğinde Elektrik tesisatçısı-bina, Lavaş ustası, Betonarmeci, Motor ve araç tekniği bilgisi öğreticisi (sürücü kursu), Beden işçisi (genel) mesleklerinde 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle net istihdam artışı beklenen mesleklerdir. 2014 yılın araştırma sonuçlarına göre 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle net istihdam azalışı beklenen ilk beş meslek ise; Matematik öğretmeni-ortaöğretim, Türkçe öğretmeni, Tarih öğretmeni-ortaöğretim, Fırın işçisi (tuğla, kiremit ve benzeri inşaat elemanları), Tuğla imal işçisi mesleğidir.

Tablo 53. Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları

Sektörler	Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerleri	Toplam İşyerleri
	NİDO	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%
İmalat	-0,3%	5,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme …	0,0%	0,0%
İnşaat	11,5%	4,3%
Toptan ve perakende ticaret; …	1,7%	13,9%
Ulaştırma ve depolama	18,6%	7,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5,6%	6,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	2,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	166,7%	7,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	-6,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	5,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3400,0%	130,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**3,6%**	**6,4%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

Araştırma kapsamında Mevsimlik personel çalıştıran işyerlerindeki Net istihdam değişimi incelendiğinde Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü ilk sırada yer almaktadır. Bu sektörde mevsimlik toplam çalışan sayısı bir kişi, beklenen net istihdam değişimi 34 kişidir bu nedenle net istihdam değişim oranı yüksek seviyede gerçekleşmiştir.

Mevsimlik işçi çalıştıran işyerlerinde net istihdam değişim oranı en düşük olan sektör İmalat sektörüdür. Bu sektörde mevsimlik çalışan toplam işçi sayısının yüksek olması ve net istihdam değişiminin eksi olması sektördeki net istihdam değişim oranının düşük seviyede gerçekleşmesine neden olmuştur.

Tablo 54. Part Time Çalışma ve İşyeri Büyüklüklerine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyeri Büyüklüğü	Part Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Net İstihdam Değişim Oranı	Part Time Çalışanı Olmayan İşyerlerinin Net İstihdam Değişim Oranı	Toplam İşyerlerinin Net İstihdam Değişim Oranı
1-9	53,5%	14,4%	16,9%
10-49	21,1%	5,3%	6,5%
50-249	18,5%	1,4%	3,3%
250+	51%	1,6%	8,7%
Genel Toplam	**28,7%**	**3,8%**	**6,4%**

Kaynak: Çorum 2014 1. Dönem İPTA

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçları incelendiğinde Part time çalışanı olan işyerlerinin en yüksek net istihdam değişim oranlarını 1-9 işçi çalıştıran işyerlerinde görülmektedir. 250+ işçi çalışan işyerlerinde net istihdam değişim oranı %51'dir. Part time çalışanı olmayan işyerlerinin Net İstihdam değişim oranı incelediğinde de en yüksek oran 1-9 işçi çalıştıran işyerlerinde görülmektedir. 10-49 işçi çalıştıran işyerlerinin net istihdam değişim oranı ise %5,3'tür.

SONUÇ

Çorum İşgücü Piyasası Araştırmasındaki amaçlarımız, İlin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, işgücü piyasasında arz ve talep dengesinin oluşmasına yardımcı olacak önerileri oluşturmaktır. İşsizliğin azaltılması ve istihdamın arttırılmasına yönelik il bazında sektörlere göre istihdam politikalarının oluşturulması için işverenlerin ihtiyaç duydukları işgücü talebini değişik boyutlarıyla tespit etmek; işgücü piyasasındaki mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izleyerek talep edilen nitelik ve becerilerin iş arayanlara kazandırılması faaliyetlerinin planlanmasına katkıda bulunmaktır.

İl düzeyinde temel işgücü göstergeleri incelendiğinde 2013 yılı itibariyle; İşgücüne katılım oranı %52, İstihdam oranı %5,9, İşsizlik oranı %48,9 olarak gerçekleşmiştir.

Çorum İl Müdürlüğü 2013 yılı sonu itibariyle Kuruma 17.243 kişi kayıtlı iken bu sayı 2014 yılının Ocak – Ağustos aylarında 18.374 kişiye yükselmiştir.

Kurum kayıtlarına göre 2013 yılında en fazla kayıtlı olan ilk meslekler; Beden işçisi (genel), Büro memuru (genel) , Satış danışmanı meslekleridir. 2013 yılında İlimizdeki açık işlerin mesleklere göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık iş talebi Beden işçisi (genel) ve Tuğla imal işçisi mesleğinde alınmıştır. 2013 yılında mesleklere göre işe yerleştirmeler incelendiğinde en fazla işe yerleştirme yapılan Beden işçisi (genel) ve Tuğla imal işçisi mesleğidir.

Çorum İşgücü Piyasası Talep Araştırması çerçevesinde toplam 1.043 işyeri ziyaret edilmiş bu işyerlerinin 969 tanesine işyeri bilgi formu uygulanmıştır. Bu işyerlerinden 288 tanesi 1 – 9 kişi çalıştıran, 577 tanesi 10 – 49 kişi çalıştıran, 104 tanesi 50 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır. Ziyaret edilen işyerlerinin sektörlere göre dağılımında ilk sırada İmalat sektörü gelmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre İlimizdeki işyerlerinin %49,6'sı İŞKUR'un hizmetlerinden yararlanmaktadır. İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin sektörel dağılımına göre incelendiğinde İmalat sektörü ilk sırada yer almaktadır. İlimizdeki işyeri özellikleri değerlendirildiğinde, İŞKUR'dan eleman talebi olan işyeri sayısı oranları %46,1, Devletten herhangi bir teşvik alan işyeri sayısı oranı %44,4, İhracat yapan firma sayısı oranları %13,3, Yabancı ortaklığı olan firma sayısı oranları %0,9, Kısmi çalışma yapan işyeri oranları %6,7, Kreş imkanı oranları %2, Servis imkanı olan işyeri oranları %43,3, Eğitim düzenleyen işyeri sayısı oranları %2'dir.

İlimizdeki çalışanların sektörlere göre dağılımı incelendiğinde toplam çalışanların yarısı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Bu sektörde çalışanların %75,7'si erkek, %25,5'i kadın çalışanlarda oluşmaktadır. İlimizdeki toplam çalışanların cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde %78,3 oranında erkek, %21,7 oranında kadın çalışan bulunmaktadır. İlimizin mevcut istihdamı erkek ağırlıklıdır. Erkeklerin yoğun olarak çalıştığı meslekler Fırın işçisi, Tuğla imal işçisi ve Temizlik görevlisi mesleğidir. Erkeklerin bedensel güce dayanan mesleklerde yoğun olarak çalıştığı görülmektedir. Kadınların yoğun olarak çalıştığı meslekler ise Makineci (dikiş), Temizlik görevlisi ve Ön muhasebeci mesleğidir. Kadınların istihdam edildiği meslekler incelendiğinde en fazla istihdam sağlayan mesleklerin Tekstil sektöründe yer alan meslekler olduğu görülmektedir. İlimizde Tekstil kadınlar açısından önemli bir istihdam kaynağıdır.

Araştırma sonuçlarına göre İlimizde toplam 122 farklı meslekte 548 açık iş tespit edilmiştir. Ziyaret edilen 969 işyerinin %16,3'ü açık iş talebinde bulunmuştur. İlimizdeki talepte bulunan işverenlerin %12,4'ü kadın tercih etmiştir. %49,4'ü erkek tercih ederken işverenlerin %38,2'si de herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. En çok açık iş veren işyerleri İmalat sektöründedir. İmalat sektörünü Toptan ve perakende ticaret sektörü ile İnşaat sektörü takip etmektedir.

Çorum İşgücü Piyasası Talep Araştırmasından elde edilen veriler doğrultusunda, Çorum genelinde açık iş oranı % 2,1'dir. Sektörel olarak en yüksek açık iş oranı %6,5 Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe gerçekleşmiştir. Bu sektörü %5,8 Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Bu sektörlerdeki açık iş oranları değerlendirilirken çalışan sayıları ve açık iş sayıları göz önünde bulundurulmalıdır.

Araştırma kapsamında sektörlere ve işyerlerinin yaşına göre açık verme oranlarında %31,8 ile ilk sırada 5-9 yaş aralığında faaliyet gösteren, ikinci sırada %23,3 ile 0-4 yaş aralığında faaliyet gösteren işyerleri yer almaktadır.20-24 yaş aralığında faaliyet gösteren işyerleri %4 oranıyla en son sırada yer almaktadır.

Açık işlerin en fazla olduğu meslek grupları Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubudur. Açık işler nitelik ve beceri gerektiren meslek gruplarında daha fazladır. Açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu ise Profesyonel meslek mensupları grubudur.

Araştırma sonucunda en fazla açık iş talebi Gaz altı kaynakçısı mesleğinde alınmıştır. Bu mesleği Beden işçisi (genel), Makineci (dikiş), Garson (servis elemanı) meslekleri takip etmektedir.

Araştırma kapsamında, açık işler için talep edilen eğitim düzeyi nedir sorusuna işverenlerin yarısı farketmez cevabını vermişlerdir. İşverenlerin %23,9'u Lise altı eğitim düzeyi talebinde bulunmuştur. Açık işlerin ilk sıralarında beceri ve bedensel güce dayanan işlerin yer alması açık işler için talep edilen eğitim düzeylerinde de belirleyici olmaktadır.

Açık işlerin eğitim durumuna göre karşılanma yöntemleri incelediğinde işverenlerin belirli bir eğitim seviyesi gerektiren işler için arama kanalı olarak yüksek oranda İŞKUR'u ve Akraba – Eş dost kanallarını kullandıkları görülmektedir.

Yapılan araştırmasının amaçlarından birisi de, işgücü piyasasındaki açık işler için aranan nitelik ve beceri düzeyini tespit etmektir. Bu kapsamda işverenlere ihtiyaç duydukları açık işlerde talep edilen beceri düzeyleri sorulmuştur. İşverenler, talep ettikleri açık işler için iş arayanlarda %83,9 oranında İş ahlakına sahip olma, %74 oranında Fizik ve bedensel yeterlilik, %64,7 oranında Yeterli mesleki /teknik bilgi ve tecrübe ve %63,7 oranında Fazla mesaiye kalabilme becerilerini öncelikli olarak talep etmektedirler. İşgücü piyasasındaki açık işler için aranan nitelik ve beceri düzeylerini tespit etmek; açık işlere doğru kişilerin yönlendirilmesi açısından, açık işlerin doğru olarak belirlenmesi ve işverenlerin ihtiyaç duydukları elemanların kriterlerinin tam olarak ortaya konması oldukça önemlidir.

Araştırma sonuçlarına göre açık işlerin arama kanallarının dağılımı incelendiğinde, 2013 yılında %52,7 olan açık işlerin İŞKUR aracılığıyla karşılama oranı, 2014 yılında %19,8 oranında artış göstererek %72,5 gibi

yüksek bir seviyeye ulaşmıştır. Bu seviyenin yükselmesinde özellikle İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında yapılan işyeri ziyaretleri, aktif işgücü programları etkili olmaktadır. Bu oranın daha yüksek seviyeye çıkması için planlı ve düzenli işyeri ziyaretlerine devam edilerek, aktif işgücü programlarının sayısı ve tanınırlığı artırılmaya çalışılmalıdır.

İlimizdeki işyerlerinin büyüklüklerine ve açık işlerini arama kanallarına göre dağılımı incelendiğinde, 250+ işçi çalıştıran işyerlerinin tamamı, 50 – 249 işçi çalıştıran işyerlerinin %87,6'sı açık işlerini karşılamak için Kurumumuz hizmetlerinden yararlandıklarını belirtmişlerdir. Bu veriler incelendiğinde, işyerlerindeki çalışan sayıları arttıkça işverenlerin açık işlerini İŞKUR aracılığıyla karşılama oranları yükselmektedir.

Temininde güçlük çekilen meslekler, işverenlerin bulmakta güçlük çektiği veya kolaylıkla temin edemediği meslekleri ifade etmektedir. . İşverenlerinin işgücü piyasasında eleman temininde güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili önemli bilgiler sunmaktadır. Araştırma sonucunda 176 farklı meslekte 1.122 kişinin temininde güçlük çekildiği belirtilmiştir. Temininde güçlük çekilen elemanların sektörel dağılımı incelendiğinde ilimizde %55,1 ile İmalat sektörü ilk sırada yer almaktadır. Bu sektörü %22,2 ile Toptan perakende ticaret sektörü, %6,3 ile Konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü takip etmektedir.

2013 yılında yapılan talep araştırmasında temininde güçlük çekilen eleman sayısının sektörel dağılımı incelendiğinde ilk üç sırada İmalat sektörü, Toptan ve perakende ticaret sektörü ve İnşaat sektörü yer alırken 2014 yılında İnşaat sektörünün yerini Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü almaktadır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen eleman sayısının meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde %41,9 ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ilk sırada yer almaktadır. Açık işlerde temininde güçlük çekilen eleman sayısına paralellik göstererek ilk sırada Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Sektörlere göre temininde güçlük çekilen mesleklerin işyeri oranları incelendiğinde ilk sırada Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektörde yer alan işyerlerinin %64'ü eleman temininde güçlük çektiklerini ifade etmişlerdir. Temininde güçlük çekilen eleman sayısının meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu %41,9 ile ilk sırada yer almaktadır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında temininde güçlük çekildiği bildirilen meslekler incelendiğinde ilk beş meslek; Ayakkabı imalatçısı (montaj), Gaz altı kaynakçısı, Tuğla ve kiremit prescisi (elle), Fırın işçisi (tuğla, kiremit ve benzeri elemanları), Garson (servis elemanı) mesleğidir. Temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek içinde dağılım oranları incelendiğinde, Ayakkabı imalatçısı (montaj) mesleğinde güçlük çekilme nedeni olarak işverenlerin %100'ü Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasını nedenini belirtmişlerdir. Bu nedenin dışında herhangi bir neden belirtilmemiştir. Gaz altı kaynakçısı mesleğinde temininde güçlük çekilen nedenler incelendiğinde %94 oranında Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasını, %88 oranında Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedeni, %40 Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedeni, %31 oranında da Önerilen ücretin az bulunması nedeni belirtilmiştir.

İşgücü yetiştirme kurslarının düzenlenmesi esnasında açık işler ve temininde güçlük çekilen meslekler dikkate alınarak işgücü yetiştirme kursları planlanmalıdır. Açık işler ve temininde güçlük çekilen meslekler

incelendiğinde, düşük maliyetle yetiştirilebilecek ve yetiştirilmesinde yüksek nitelik gerektirmeyen meslekler olduğu görülmektedir. Araştırma kapsamında mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde, iş arayan kaynaklı sorunlar öne çıkmaktadır. Buna göre Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması, bu meslekte işe başvuru yapılmaması İlimizde eleman temininde güçlük çekilme nedenleri olarak ilk sıralarda yer almaktadır.

Çorum İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonucuna göre sektörler itibariyle net istihdam değişimi incelendiğinde en yüksek istihdam artışı İmalat sektöründe görülmektedir. İstihdam azalışının görüldüğü tek sektör Eğitim sektörüdür. İmalat sektöründe görülen net istihdam artışlarında mevsimsel şartlar nedeniyle araştırma döneminde üretimde meydana gelen artışlar etkili olurken, Eğitim sektöründe görülen net istihdam azalışında da bu sektörde faaliyet gösteren eğitim öğretim kurumlarında özellikle dershanelerde meydana gelen istihdam daralmasının etkili olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre Net istihdam azalışı beklenen mesleklerin ilk beş sırasında; Matematik öğretmeni-ortaöğretim, Türkçe öğretmeni, Tarih öğretmeni-ortaöğretim, Fırın işçisi (tuğla, kiremit ve benzeri inşaat elemanları), Tuğla imal işçisi mesleğidir. Net istihdam artışı beklenen ilk beş meslek ise Takı imalatçısı, Ayakkabı imalatçısı (sayacı), Ayakkabı imalatçısı (montaj), Kesimci (ayakkabı), Makineci (dikiş) mesleğidir.

Mesleklerin istihdamında artış ya da azalış olacağının önceden bilinmesi ihtiyaç duyulan mesleklere ve sektörlere ağırlık verilerek Aktif işgücü politikalarının oluşturulmasını sağlayacaktır. Kurum tarafından açılacak kurslar için artış ve azalış beklenen meslekler dikkate alınarak kurs planlanması yapılmalıdır. Mesleki eğitim faaliyetleri kapsamında artış beklenen meslekler göz önünde bulundurularak kişilerin mesleki bilgi ve yeterlilikleri artırılmalı, bu bilgi ve yeterlilikler işbaşı eğitim programlarıyla desteklenerek istihdam edilmeleri sağlanmalıdır.

Bu çalışmada elde edilen veriler işgücü piyasasındaki mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izleyerek talep edilen nitelik ve becerilerin iş arayanlara kazandırılması faaliyetlerinin planlanmasına katkıda bulunarak, işsizliğin azalması ve istihdamın artmasında etkili olacaktır.

KAYNAKÇA

1- TÜİK, Temel İşgücü Göstergeleri

2- İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

3- SGK, Aylık İstatistik Bülteni

4- Çorum İlinde Kadın İstihdamına İlişkin İşgücü Piyasası Araştırma Raporu 2012 Ocak

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	TÜRKİYE İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI (TİPTA)
2014	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur**.
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden örnek işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	
İşyerinin Yasal Unvanı	
İşyerinin Tabela Unvanı	
1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.	

	Evet	Hayır	Fikrim Yok
2) İşyeri olarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığınızı belirtiniz.			
3) Daha önce İŞKUR'dan eleman talebinizin olup olmadığını belirtiniz.			
4) İşyerinizin devletin verdiği istihdam teşviğinden yararlanıp yararlanmadığını belirtiniz.			
5) İşyerinizde üretilen ürünlerin ihraç edilip edilmediğini belirtiniz.			
6) İşyerinizin yabancı ortaklığı olup olmadığını belirtiniz.			
7) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.			
8) İşyerinizde çalışanlara kreş imkanının sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.			
9) Çalışanlarınıza işe gelmede servis hizmetinin sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.			
10) İşyerinizde mevsimlik istihdam edilen personelin olup olmadığını belirtiniz.			
11) 2014 yılında çalışanlarınıza işleriyle ilgili herhangi bir eğitim düzenlenip düzenlenmediğini belirtiniz.			

ADRES BİLGİLERİ

İL:	**İLÇE:**	**MAHALLE :**	
CADDE/SOKAK:			
DIŞ KAPI NO :			
İÇ KAPI NO :			
TELEFON/FAKS/E-POSTA	...../.....	.....	@.....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı		**Unvanı**	
Tarih		**Telefonu**	
E-posta		**İmza/Kaşe**	

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - MEVCUT İSTİHDAM

S 12: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan **Sayısı**	Erkek Çalışan **Sayısı**	Toplam Çalışan **Sayısı**
TOPLAM			

S13. İşyerinizde çalışan sayısının son bir yıl içerisinde, 10 ve üzerine çıkıp çıkmadığını belirtiniz.
(Bu soruya sadece "12. Soruda toplam çalışan sayısı 9 veya daha az kişi olarak belirtilen işyerleri" cevap verecektir.)

Evet ☐

Hayır ☐

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

Bölüm II -AÇIK İŞLER

S14: Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

S 14.1: Eleman aramıyoruz. ⇨ **Soru 15'e geçiniz.**

01	02	03	04													05					06		
Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş **Sayısı**	Talep Edilen **Asgari** Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek lisesi 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisans üstü 8. Farketmez	**Beceri İhtiyacı ve Kişisel Özellikler (*)** 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fazla mesaiye kalabilme 3. Fiziki ve bedensel yeterlilik 4. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 5. İletişim ve ifade yeteneği 6. İş ahlakına sahip olma 7. Proje tabanlı çalışma 8. Satış ve pazarlama becerisi 9. Seyahat edebilme esnekliği 10.Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 11.Takım çalışması 12.Yabancı dil 13.Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe													**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz (*)** 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları					**Açık işiniz için aşağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz?** 1. Kadın 2. Erkek 3. Farketmez		
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**1**	**2**	**3**
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					
		I__I																					

(*) (04), (05) ve (06) sütunlarında birden fazla seçenek (X) şeklinde işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

BÖLÜM III. 30 HAZİRAN 2015 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.15: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**15.1'e geçiniz**
	Hayır	**16.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**16.soruya geçiniz**

S 15.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **ARTIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***artış***

S.16: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**16.1'e geçiniz**
	Hayır	**17.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**17.soruya geçiniz**

S 16.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **AZALIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***azalış***

SONRAKİ SAYFAYA

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S17: 2014 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S 17.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.**

01	02	03	04							
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman **sayısı**	**Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı?** **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	**Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)** **1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması** **2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması** **3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması** **4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi** **5. Önerilen ücretin az bulunması** **6. Vardiyalı çalışma olması** **7. İşyerine ulaşım zorluğu** **8. Çalışma Sürelerinin Uzunluğu**							
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								
		I__I								

*** Birden fazla güçlük çekilme nedeni işaretlenebilir.**

Türkiye İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

V.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz?
(Bu kısım Ziyaretçi veya Yanıt veren İşveren tarafından doldurulabilir.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı	Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı
ADANA	4.255	KARABÜK	458
ADIYAMAN	800	KARAMAN	477
AFYONKARAHİSAR	1.375	KARS	279
AĞRI	461	KASTAMONU	701
AKSARAY	785	KAYSERİ	3.307
AMASYA	627	KIRIKKALE	405
ARDAHAN	95	KIRKLARELİ	658
ARTVİN	343	KIRŞEHİR	377
AYDIN	1.962	KİLİS	172
BALIKESİR	2.252	KONYA	4.466
BARTIN	421	KÜTAHYA	1.106
BATMAN	1.039	MALATYA	1.431
BAYBURT	99	MANİSA	2.331
BİLECİK	431	MARDİN	1.333
BİNGÖL	541	MERSİN	3.638
BİTLİS	433	MUĞLA	2.537
BOLU	629	MUŞ	426
BURDUR	507	NEVŞEHİR	780
ÇANAKKALE	988	NİĞDE	535
ÇANKIRI	252	ORDU	1.313
ÇORUM	1.043	OSMANİYE	897
DENİZLİ	2.961	Rize	808
DİYARBAKIR	2.502	SAKARYA	1.984
DÜZCE	1.028	SAMSUN	2.246
EDİRNE	715	SİİRT	369
ELAZIĞ	1.310	SİNOP	370
ERZİNCAN	393	SİVAS	1.129
ERZURUM	1.199	ŞANLIURFA	2.365
ESKİŞEHİR	2.068	ŞIRNAK	613
GAZİANTEP	3.435	TEKİRDAĞ	2.447
GİRESUN	842	TOKAT	918
GÜMÜŞHANE	192	TRABZON	2.283
HAKKARİ	201	TUNCELİ	152
HATAY	2.208	UŞAK	889
IĞDIR	238	VAN	1.194
ISPARTA	675	YALOVA	581
KAHRAMANMARAŞ	1.805	YOZGAT	613
		ZONGULDAK	1.014
Genel Toplam		88.712	

Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
ANKARA	6.911
KOCAELİ	4.201
BURSA	4.973
İZMİR	6.276
İSTANBUL	8.493
ANTALYA	4.289
Toplam	**40.353**

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastahane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = (Toplam istihdam)/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = (Kayıtdışı istihdam)/(Toplam istihdam) x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = İşsiz/(İşgücü arzı (istihdam+işiz)) x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6. Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = (Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus-(İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır :

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = ((0-14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus))/(15-64 yaş nüfus) x 100

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Ek Tablolar

Ek 4a

SEKTÖRLERE GÖRE İPTA SONUÇLARI-2014/1.DÖNEM							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.722	83.891	1.450	3.295	4.329	1,7%	5,2%
İmalat	50.597	2.510.806	87.006	111.361	115.160	3,3%	4,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	676	37.222	188	384	308	0,5%	0,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	498	31.312	295	377	1.271	0,9%	4,1%
İnşaat	37.791	832.881	14.074	34.347	60.506	1,7%	7,3%
Toptan ve perakende ticaret;	46.693	1.119.724	34.783	48.979	55.307	3,0%	4,9%
Ulaştırma ve depolama	11.428	324.949	8.051	9.957	9.754	2,4%	3,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12.594	540.430	14.863	21.918	15.853	2,7%	2,9%
Bilgi ve iletişim	2.722	102.669	2.773	3.631	5.413	2,6%	5,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1.962	189.181	1.277	1.305	7.353	0,7%	3,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	1.514	37.515	1.111	1.452	1.797	2,9%	4,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9.638	196.305	4.424	8.630	9.490	2,2%	4,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8.066	546.251	15.218	18.839	59.204	2,7%	10,8%
Eğitim	5.712	190.977	3.298	4.027	992	1,7%	0,5%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.171	191.334	5.084	7.960	9.343	2,6%	4,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	849	23.694	504	833	698	2,1%	2,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	4.278	90.551	4.182	5.408	4.987	4,4%	5,5%
Genel Toplam	**200.911**	**7.049.691**	**198.582**	**282.704**	**361.764**	**2,7%**	**5,1%**

Ek 4b

Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve taş ocakçılığı	10	224	16	12	0	6,5%	0,0%
İmalat	270	13.002	308	618	747	2,3%	5,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağ.	4	51	0	0	0	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme...	1	1	0	0	0	0,0%	0,0%
İnşaat	176	2.671	22	48	116	0,8%	4,3%
Toptan ve perakende ticaret;...	261	4.528	95	249	628	2,1%	13,9%
Ulaştırma ve depolama	45	701	6	21	51	0,9%	7,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	50	894	55	71	54	5,8%	6,0%
Bilgi ve iletişim	6	171	5	5	4	2,8%	2,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	90	0	2	0	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	3	34	0	0	0	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25	224	4	9	17	1,9%	7,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	36	1.246	4	13	0	0,3%	0,0%
Eğitim	38	829	12	37	-58	1,5%	-6,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	16	753	17	26	38	2,2%	5,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	26	0	1	34	0,0%	130,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	21	264	3	10	0	1,1%	0,0%
ÇORUM	**969**	**25.708**	**548**	**1.122**	**1.633**	**2,1%**	**6,4%**